

Izšla vsak dan razen nedelj in praznikov.
—
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

Uredniški in upravljalni prostor, 2057 South Lawrence Ave.
Office of Publication:
2057 So. Lawrence Ave.
Telephone, Rockwell 4904.

LETO—YEAR XVIII. Cena lista: 25.00. Entered as second-class matter January 25, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1979. Chicago, Ill., sreda, 30. decembra (December 30), 1925. Subscription: 25.00 Yearly. STEV.—NUMBER 305

ALI PRIDE DO SPORAZUMA NA POLJU TRDEGA PREMOMA?

To je zdaj vprašanje!

New York, N. Y. — Mraz, ki je pritisnil zadnje dni, je po krivdi premogovniških podjetnikov hitro znižal zaloge premoga. Prizadeti so najbolj delavski krogi, ki kupujejo premog sproti, in stavlajoči rudarji. Podjetniki, bankirji in industrijski baroni ne bodo prezebrali. Ti si lahko pomagajo. Denarja imajo dosti, da lahko svoje domove opremijo s kurjavo na mehki premog, olje, svoje domove pa tudi lahko grejejo z električno silo. Z delavci je drugače. Ti nimajo denarja, da lahko kar čez noč izpremenijo kurjavo. In če ne pride do sporazuma, ne bo nihče drugi kriv kot premogovniški podjetniki, ki trmoglavo vztrajajo na svojem krivičnem stališču.

V mesto so dospeli zastopniki rudarjev in premogovniških podjetnikov še v ponedeljek, da se udeležijo konference, ki prične prihodnji dan.

Casnikariki poročevalci so takoj obsuli zastopnike rudarjev in podjetnikov. Toda izvedeli niso ničesar. Nekateri casnikariki poročevalci so zelo optimistični in prerokujejo spravo. Od kje je prišel ta optimizem čez nje, ne povedo. O Williamu Greenu, predsedniku Ameriške delavske federacije, pripovedujejo, da se je izjavil, da bo stavka končana v desetih dneh.

Stavka, pravzaprav izpor, rudarjev je pričela dne 1. septembra t. l., ker so premogovniški podjetniki hoteli za vsako ceno odpraviti "check-off sistem", da razbihejo rudarsko organizacijo, zraven tega pa niso hoteli slišati besede o poboljšanju rudarske mezde, dasiravno je javna tajnost, da prejemajo visoke profite, medtem ko rudarji prejema-jo take mezde, kadar delajo, da se za silo prežive.

Ako ne pride do sporazuma pri teh pogajanjih, ne bo zadela krivda nikogar drugega kot premogovniške podjetnike in velike bizniške interese, ki podpirajo premogovniške podjetnike, naj ostanejo trmoglavi.

Kritične razmere v Kitaju

Cang, ki hoče v divji bežnosti poklati vse rebele, je vznemiril celo Japonce.

Tokijo, 29. dec. — Japonci politični krogi so alarmirani vlad najnovejših dogodkov v Mandžuriji. Zmagoviti diktator Cang Tso-lin je prišel v konflikt z japonskimi oblastmi v Mukden. Kakor poročajo, je več voditeljev premagane rebelne armade pribežalo v japonski konzulat in Japonci so jim dali varstvo. Cang pa zahteva izročitve rebelev. Konzul je vprašal vlado v Tokiju kaj naj stori. Japonska vlada se zdaj boji, da bo imela komplikacije s Cangom, katere-mu je pomagala do zmage nad rebeli. — Vojni minister je naznanil, da so japonske čete zapustile Mukden in se vrstile v Korejo.

Peking, 29. dec. — General Feng Ju-hsiang zdaj napeto pričakuje kaj stori Cang v Mandžuriji. Njegove čete so začele izpraznjevati Tientain. Revolucionarni elementi v Pekingu organizirajo demonstracije proti Cangovemu barbarskemu masakriranju vstajških voditeljev v Mandžuriji kakor tudi proti Japoncem, ki so Cangu pomagali za-dušiti revolto.

PET PONAREJALCEV DENARJA SO PRIJELI

New York, N. Y. — Zvezni detektivski so prijeli pet ponarejalcev, ki so razpečavali ponarejene ameriške bankovce, delnice in obveznice. Delokrog ponarejalcev je segal celo v Kanado. Kanadski policija je pomagala, da so prijeli sleparje.

Sovjetska Rusija fondira francoska posojila

Moškova vlada je pripravljena plačati 30% zlate veljave carističnih dolgov.

London, 29. dec. — Iz Pariza poročajo, da je sovjetski komisar Čičerin med svojim obiskom Francije pred par tedni aranžiral konferenco o finančnih in ekonomskih odnosih med Francijo in Rusijo v prihodnjem januarju. Konferenca se bo vršila v Parizu in Čičerin bo sam vodil rusko delegacijo, dočim bo Briand zastopal Francijo. Na konferenci se uredi odplačevanje ruskih carističnih dolgov Franciji, ki znašajo okrog 30 milijard frankov. Kot se doznavajo, je Čičerin ponudil Franciji 30 odstotkov plačila zlate veljave, Briand je menda v sedanjih časih težke finančne krize v Franciji zadovoljen s to ponudbo.

Nemčija je zopet v nevarnosti inflacije

Ekonomski kriza morda prisili vlado, da poveča obtok denarja.

Berlin, 29. dec. — Nekateri politični grupe priporočajo, da Nemčija zopet inflira svoj denar, kakor javlja "Vossische Zeitung". Velika ekonomska kriza, ki zdaj stiska Nemčijo za vrat, je povzročila veliko pomanjkanje kredita in gotovine. Omenjene grupe so mnenja, da bi inflacija pomagala Nemčiji dvigniti notranji kredit in konkurirati s Francijo in drugimi deželami, ki imajo infliran denar. Obenem priporočajo dotične grupe diktaturo za Nemčijo.

Vladna kriza je še vedno v polnem zamahu in v teku so zakulisna pogajanja med socialisti in ostalimi strankami republikanskega bloka.

Velike povodnji na Ogrskem in v Franciji

Več kot sto kmetov utonilo v božični noči na ogrskih planjavah. Francoske reke rastejo in ljudje beže.

Dunaj, 29. dec. — Strašna katastrofa je zadela Ogrsko na božične praznike. Gorko vreme, ki je prineslo velike plohe dežja in naglo taljenje snega, je povzročilo, da so reke Koroš, Maroš, in Samos prestopile bregove in se razile v noči od zadnjega petka na soboto po dolinah in ravninah. Po prvih vesteh je več kot sto oseb utonilo, 2000 glav živine je uničeno in cele vasi so pod vodo. Okrog 200,000 akrov sveta je poplavljenega.

Pariz, 29. dec. — Vzhodna Francija je naenkrat postala to-rišče velike poplave, ki se zavzema katastrofalne obsebnosti. Reka Doubs in njeni pritoki so zadnje prestopili bregove in se razlili po ravnini Montbellard, ki je zdaj izpremenjena v veliko jezero. Prebivalci mnogih vasi so zbežali v hribe. Reka Saone tudi narašča in ogroža Chalons, Reke Rhone, Seine, Yonne in Marne se tudi razlivajo.

SMRTNA KOSA.

Joliet, Ill. — Rojak Krist Fantor je umrl na Češkem dne 12. septembra t. l. Pokojni je spadal k društvu št. 189 S. N. P. J.

— Dne 20. decembra je umrla sestra Alojza Oberstar v Rock-dalu, Ill., v najlepši starosti 28 let. Pokojna je tudi spadala k društvu št. 189 S. N. P. J.

La Salle, Ill. — Smrt je iztrgala iz naše srede dobroznana- rojaka in člana društva "Tri-glav" št. 2, br. Mihaela Zabkar-ja. Umrl je dne 22. t. m. Prizade- tim, moje sožalje. — Tajnik društva.

VELIKA SLE-PARIJA Z OB-VEZNICAMI

Onleparjenih je več ko pet tisoč oseb. — Prizadetih je okoli petdeset učiteljev. — Čikašani so bili opeharjeni za več, ko milijon dolarjev.

Chicago, Ill. — Zvezna preiskava o delovanju Consolidated Realty in Theaters korporacije je odkrila, da je več ko pet tisoč oseb žrttev te korporacije. Medtem je več ko petdeset učiteljev. Z obveznicami te družbe so ljudje opeharjeni za več ko \$3,000,000.

Samo učitelji so izgubili okrog \$200,000. Čikašani pa več ko en milijon dolarjev.

Obtoženih je trinajst uradnikov družbe in zasliani bodo pred zveznim sodnikom Wilkersonom. Med aretiranci sta Frederick Grunberg, predsednik družbe, in njegov sin istega imena. Aretirana sta bila v New Orleansu še v mesecu novembru t. l.

Kompanija je kapitalizirana z \$20,000,000. Njeno polje je bilo Chicago in sosedna mesta v okolič vatevsi Indianapolis.

Bila je navadna sleparija stare vrste. Izplačevali so se dividende, toda vlagatelji niso vedeli, od kje prihaja denar za izplačevanje dividend. Dividende so se izplačevale iz glavnice, kot je v navadi pri slepinskih podjetjih. Tako izplačevanje dividend ima namen privleči druge kalne, da nadežajo.

Vsa lastnina družbe je bila kinsedališča v Clintonu, Ind., nekaj najemalnih pogodb v drugih gledališčih in majhen delež v nekem poslopu v Indianapolisu.

Nadzornik Aldrich je ocenil premoženje kompanije, ki po njegovem mnenju ne krije več kot pet do šest centov vsakega vloženega dolarja. Ostalo bodo vlagatelji izgubili.

"Pithecanthropus" je bil človek, pravi učenjak

Ameriški profesor geologije na Princetonski univerzi je do-gnal, da je javski opica-človek "missing link".

Princeton, N. J. — Dr. W. B. Scott, profesor geologije na Prin-ceton univerzi, je naznanil te dni da je vprašanje "missing linka" (manjkajočega členka med opico in človekom) rešeno, v kolikor se tiče znanstvenikov na omenjeni univerzi. Dr. Scott pravi, da je doagal, da je "Pithecanthropus erectus" (pokončni opica-človek), čigar fosilizirane ostanke so našli pred 34 leti na o-toku Javi, "missing link", ki predstavlja prehodni člen med opiskim in človeškim rodom v razvoju primatov ali najvišjih sesalcev.

Dr. Scott poroča, da je ponovno preiskal mavčni odtisek "Pithecanthropusove" lobanje in na črtah možganske votline je konstatiral, da je bilo to bitje človek zelo nizke stopnje, kljub temu je bil sprednji del njegovih možganov večji kakor najrazvitejše človeške opice. Profesor je dalje dejal, da znanstveniki se ne bri-gajo toliko za "missing link" kakor za celo verigo vseh členov, ki kažejo razvoj človeka na ta način kot že imajo vse člene v razvoju konja in nekaterih drugih specij.

O vprašanju, da li je bil "Pithecanthropus erectus" človek ali opica, se je vršila dolga leta bitka med znanstveniki vsega sveta. Mnogo učenjakov je stalo na stališču, da lobanja nima nobenega znaka, da je človeškega izvora. Lobanjo je odkril belgijski vojaški zdravnik dr. Eugene Dubois leta 1891 blizu Trinila na Javi.

Agitacije za "Prosveto"

Ruski komunisti so izpremenili taktiko

Na strankinem kongresu so zaključili posvetili več pozornosti Rusiji in manj zunanji delom.

Moškva, 28. dec. — Štirinajsti kongres ruske komunistične stranke je bil danes zaključen. Zdej, ko so končane ljute debate in dolgi govori slikovitih boljševičkih voditeljev, je lahko presoditi rezultat tega zborovanja, ki bo vsekakor epohalnega pomena za nadaljni razvoj Unije sovjetskih republik. Rezultat zborovanja je, da je ruska komunistična stranka radikalno izpremenila svojo taktiko. Dočim je ruska stranka — ki je največja, torej hrbenica tretje internacionale — doslej obračala več pozornosti napram mednarodnim vprašanjem, bo odalej posvetila svoje glavne sile ekonomski, socialni, industrijski in agrarni graditvi Rusije.

Kongres je z veliko večino sprejel program zmerne struje, katere voditelj je Josip Stalin. Radikalni program Zinovjevove struje je bil zavrnjen. Stalni program je bil na kratko označen s sledečimi besedami: "Uposlitev sto delavcev v novi tovarni v Rusiji je boljša propaganda za komunizem kakor pa izvolitev komunističnega poslanca v Nemčiji, Franciji ali v kateri drugi kapitalistični deželi". Te besede dovolj ilustrirajo preobrat v smernicah ruskih komunistov. Stranka, ki diktira usodo ruskim sovjetskim republikam, bo vse svoje moči zaposlila doma za gospodarski in industrijski razvoj Rusije, dočim bodo med Rusijo in sunajlim svetom zavladali odnosi pre-mirja, zblizanja in sodelovanja na podlagi koncesij in kompromisov.

S tem pa še ni rečeno, da ne bo ruska stranka aktivna tudi zunaj v kolikor odločuje v gibanju tretje internacionale. Stranka bo aktivna, ampak v manjši meri.

Najbogatejša zlata žila odkrita v Mehiki

Mexico City, 29. dec. — Poročila, da je bila te dni v zapuščeni kraju države Oaxaca odkrita najbogatejša žila zlate rude, kar je bilo kdaj še odkritih, so razburila vso Mehiko. Nova žila žila v Idahu je baje le senca proti silnemu bogastvu mehikiške žile. Velik naval domačinov in tujcev zdaj der tja. Razine velike družbe so poslane večje število zvedencev, da doženejo obsežnost zlate žile.

45 OSEB REŠENIH S POTOP-LJENEGA PARNIKA.

Vancouver, B. C. — Potniški parnik "Lady Cynthia" je v gosti megli zadel v parnik "Cowl-chan", ki se je pogreznil v enajstih minutah. Rešenih je bilo štirinajst potnikov in moštvo, obstoječe iz 31 oseb.

KONJI PREGNANI S CEST V GLAVNEM MESTU.

Washington, D. C. — Konji so pregnani s štirih cest v glavnem mestu, po katerih so še pred nekaj leti stopali ponosno. Avto se je razvil in konji so se mu morali umakniti, ker so v primeri s njim prepočasni.

BIKOBORBE IZGUBLJAJO NA PRIVLAČNOSTI.

Mehika. — Mehikanci so pričeli zahajati v kinogledališča in ne potrošijo več toliko denarja, da gledajo bikoborbe, kot je bila navada v preteklosti.

V arenah za bikoborbe v mestu in v bližini mesta so prešli letos 1,043,434 pezo. V kinogledališčih so pa prejeli še enkrat tako visoki.

KAJPADA, SIROMAŠNI SO TEKSTILNI BARONI!

Prejemali so po 200-odstotno dividendo. — Znižanje mezde znaša v petih letih 31.5 odstotkov. — Tako govore fakti.

Chicago, Ill. — Tekstilni delavci izjavljajo, da najbolje govorijo fakti, kako tekstilni baroni, ki imajo velike tovarne v New Bedfordu, delajo izgube. Tekstilni delavci menijo, ako tekstilni baroni znižujejo mezde, da to še ne pomeni, da imajo izgube v svojih podjetjih. To se posebno dobro vidi v poročilu Oldfielda. Sprejeta je bila namreč Oldfieldova resolucija, ki nalaga kongresu, da odbor petih članov preišče tekstilno industrijo, ki se peča s produkcijo blaga iz bombaža.

Oldfield poroča: Mezde so bile znižane v letu 1921 za 22½ odstotkov, v letu 1925 pa za deset odstotkov.

Profiti v tovarnah senatorja Butlerja iz Massachusettsa so pa znašali:

New Bedford Cotton Mills korporacija je v letu 1922 razdelila 200-odstotno dividendo. V tem letu je Butler skušal znižati mezde. O drugih dividendah ni poročila.

Podjetje Quissett Mill je imelo v letu 1919 šestdeset odstotkov dobička, v letu 1920 dvajset, petdeset v letu 1922, posebej je pa bila delničarjem izplačana v tem letu še 60-odstotna dividenda.

Butlerjevo podjetje je izplačalo 9-odstotno regularno dividendo v letu 1923. Poleg te dividende pa še 15-odstotno dividendo. Po osem odstotkov je to podjetje izplačevalo od leta 1921 do leta 1924, v letu 1925 pa šest odstotkov.

Ameriški znanstveniki zopet zbirajo

Ameriške društvo za povzdigo znanosti ima konvencijo v Kansas Cityju.

Kansas City. — V ponedeljek je bilo tu otvorjeno zborovanje organizacije ameriških učenjakov American Association for Advancement of Science, ki šteje okrog tritisoč članov. Več sto delegatov je prisotnih. Vsa važnejša vprašanja na polju znanstva pridejo na rešeto. Mnogi sloviti ameriški učenjaki bodo poročali o najnovejših rezultatih raziskovanja, proučevanja in odkrivanja. Dr. J. McKeen Cattell, predsednik društva znanstvenikov, je že podal daljše poročilo o delovanju organizacije v minoletem letu in nekaj svojih teorij o psihološkem izbiranju poklicev. Potožil je, da so znanstveniki preslabo plačani za svoja dela, priporočil revizijo angleške abecede in dejal, da znanstvena aktivnost se pomiče proti zapadu, dasi ima univerza Harvard še vedno prvenstvo v produkciji največjega števila učenjakov. Na vsakih milijon prebivalcev v Združenih državah ima Massachusetts 109 znanstvenikov, New York 47 in Pennsylvania 23, dočim imajo države ob Mehikem zalivu komaj po dva.

Washingtonski "vaški kovač", star 106 let, umrl.

Washington, D. C. — John Hartman, "vaški kovač" v Washingtonu, kakor so ga imenovali, je 28. t. m. umrl v starosti 106 let. Ko je bilo glavno mesto Združenih držav še malo večja vas, je Hartman odprl tam kovačnico za podkovavanje konj in to obrt je opravljal celih 70 let. Mož je osebno poznal vse predsednike in druge odlične osebe in njega je poznalo vse mesto.

Razsodljivo znanje mezo tekočin delavcem

Tako je bilo bojišče darilo za 3.900 tekstilnih delavcev. — Poleg tega jim je na razsodljivo izreklo simpatije — Seveda, seveda, ubogi tovarnarji se jim smilijo, da ne bodo profiti dosti veliki.

New York, N. Y. — Tri tisoč tekstilnih delavcev, ki izdelujejo volneno blago, se je v Pittsfieldu vrnilo na delo. Zastavljali so proti 10-odstotnemu znižanju meze. Vrnili so se na delo, ker so jim obljubili, da bo razsodljivo vstopalo njih zahteve. To se je zgodilo še poleti. Razsodljivo je bilo sestavljeno iz treh oseb: Harold E. Goeweyja, zastopnika delavcev, sodnika Capoltona T. Phelpsja, zastopnika tovarnarjev, in sodnika Frederick M. Myersa, iz Pittsfielda, zastopnika javnosti ali ameriškega ljudstva.

Tik pred Božičem je to razsodljivo podalo svojo razsodbo. Vzdržalo je 10-odstotno znižanje meze in izreklo simpatije slaboplačanim delavcem. Zastopnik delavcev je ugovarjal tej razsodbi, ali na drugi strani je bila večina.

Zal, žal nam je, so bile besede, a katerimi sta tolažila Phelps in Myers v večinskem poročilu slaboplačane delavce. "Nobenega dvoma ni, ako se uvažava ročnost tekstilnega delavca, da je podplačan v primeri z drugimi izučeni delavci. Ampak te razmere se ne nanašajo posebno na Pittsfield," pravi Myers in Phelps.

Toda sree je bilo na strani podjetnikov — Berkshire Woolen kompanije, W. E. Tillotson Manufacturing kompanije, James in E. H. Wilson kompanije in Potomac Woolen kompanije in ne na strani slaboplačanih delavcev, ki garajo za te kompanije. Ta dva gospodarka pravita, da ne bi bilo pravično, ako bi se pittsfieldskim podjetnikom nalagila večja bremena, kot njunim konkurentom.

Fakti, ki so jih predložili delavci, so govorili nekaj drugega. Ti so dokazali, da bi kompanije imele še vseeno čeden dobiček, ako bi tudi ostala stara meza.

V tovarnah v okraju Berkshire so plačevali že tako najnižjo mezo. Meze so porezali še petdeset odstotkov v zadnjih petih letih. Podjetniki so seveda temu ugovarjali, priznali so pa, da so bile meze od leta 1920 znižane za 21,5 odstotkov.

V delavskih krogih sodijo, da je bila dogovorjena reč, da ostane znižanje meze pravomočno, da se tako vstavi gibanje tekstilnih delavcev za vzpostavitev stare meze. Tovarnarji okraja Berkshire so organizirani v svojem društvu in to društvu je uradno pomagalo pri zadiljanju. Pri tem društvu je tudi nekaj zastopnikov volnena trasta — American Woolen kompanije. Vprav ta družba je znižala mezo tisoč in tisoč tekstilnim delavcem v svojih podjetjih v državi Massachusetts.

WALL STREET POJE SLAVO FAŠIZMU.

New York, N. Y. — V dnevnih novicah se danes veliko piše o fašizmu. Delavci ga kritizirajo in postavljajo v pravo luč, veliki bizniški interesi mu pojejo slavo. V letih številnih, v katerih je nastajala kritika William Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, o fašizmu, v kateri prikazuje fašizem kot veliko nevarnost za strokovne delavce, organizacije, je izšel tudi intervju z C. W. Barronom, izdajateljem "Wall Street Journala", v katerem hvali Mussolinija in poudarja diktaturo za Francoja.

Barron se je ravno vrnil iz Evrope in je tak zahvaljen v fašizmu, da postane navdušen propagandist. On vidi v Mussolinijevih sredstvih zdravilo za bolni bizniški svet. Barron sodi, da bi francoski diktator vzpostavil francoski kredit. Plačeval bi dolgeve z davki, kateri bi naleteli francoskim kmetom. Barron pravi, ko pripravi diktator v Franciji, da gospodarstvo in Evropa ne morejo brez njega, da ni isti pot.

V Italiji se je Barron zanimal za bančni sistem, ki se je zadnje čase nekoliko opomogel z Morganovimi posojilom. Vladnim voditeljem je svetoval, da se izvedejo boljši stiki med italijanskim in ameriško industrijo. Zanimal se je posebno za nizke delavske meze, ki so uvedene, odkar je fašizem v sedlu. V nekem prejšnjem intervjuju, ki je bil sporočen brzojavno iz Evrope, je povedal italijanskim krmarskim interesom, da naj zdaj ukoristijo delavce, ko so meze nizke. Železno rudo lahko naroče v Alabami in jo v Italiji izpremiene v produkte.

Kako je fašizem povzročil nizke meze v Italiji, opisuje William Bolitho v "New York Worldu". Bolitho pravi, da je po fašistovski revoluciji ponehal razredni boj delavcev proti kapitalistom. Toda boj buržoazije proti delavcem je pa šele prišel. Profiti so silno narasli, delavske meze so se znižale, delavne ure pa povišale. Podjetništvo se je poslužilo zakona proti minimalni mezi in boljšemu plačevanju bezurnega dela. V nekaterih krajih je v tovarnah odpravljeno sanitarne naprave. V rudnikih so oživele zopet nevarnosti, o katerih so mislili, da so odpravljene. Tudi druga zla vzpevajo dobro pod pokroviteljstvom fašizma.

BOJ PROTI KRATKIM KRILOM OBUJA SMEH.

New York, N. Y. — Kakšnih trideset let nazaj so prišla v modo kratka ženska krila. Ženske, ki so pričele kampanjo za kratka krila, so organizirane v Rainy Day klubu. Te ženske se norčujejo iz mrs. J. B. Hendersonove, ki je napovedala vojno kratkim ženskim krilom in ki se sgrajza, da ženske pušijo cigarete.

Mrs. L. Ralstonova, ki je predsednica kluba, meni, da naj bo krilo deset palcev od tal, toda "frtavkam" bi priporočila, da nosijo le tako dolga krila, da pokrijejo kolena, kadar sede. Priporočilo Hendersonove, po katerem naj nosijo krila čez členke, je pa prehače.

Gena. Helen Varick Bowellova, članica ene izmed organizacij, ki jih je Hendersonova navoščila, da so se izrekle za dolga krila, pa meni, da so dolga in kratka krila stvar okusa.

Ona pravi: "Vse ženske nimajo lepih nog, in tiste, ki jih nimajo, pa naj nosijo dolga krila. Pušenje cigaret je treba soditi s statega vidika, kot modo obleke."

Mrs. A. Selanders se pa direktno norčuje iz zagovornice dolgega krila. Ona izjavlja: "Ljudi na morete spraviti s postavitvami kar direktno v nebesa. Ako katero dekle hoče biti nemoralno, tedaj nima s tem opravka dolgost njenega krila."

Vesti iz Jugoslavije

Samomor bivšega oficirja. — V Zagrebu se je ustrelil lastnik tobakne trafike v ilice Viljem Koenig, bivši oficir. Težke gmotne razmere so šele 36 let staremu možu potisnile v roke revolver.

V službi umorjen. V Črni gori kade večina tobak, ki ni monopolsko blago. Vlada je zaradi tega finančnim organom naročila naj strogo nastopajo proti temu. V Nikšiću je neki uslužbenec finančne kontrole vprašal mladega človeka, kakšen tobak kadi. Mladi Črnogorec je reagiral na ta način, da si je prižgal cigareto ter zapustil lokal. Ko mu je finančar sledil in hotel odvzeti cigareto, je mladenič potegnil revolver ter ustrelil finančarja.

Greznar rošbinska drama se je 10. dec. odigrala v Drugi pri Sisku. Petdeset let stara vdova Matilda Viškanić, ki je živela skupno s svojim 26-letnim ječunom, se je nameravala v letnem poročilu, četudi ji je bilo to branilo. Ko se je sin predvčerajšnjem vrnil s Sušaka domov, je bil nenavadno nervozen. Vso noč ni razmišljal o čem; ob štiri jutraj pa je vstal, vzel iz pisalne mize revolver ter začel streljati na svojo mater. Teško ranjena je mati pobežnila iz sobe na kar je sirs sam sebi pognal kroglo v glavo. Bil je na mestu mrtve. Mater so prepeljali v rešilno blaznico. Zdravniki upejajo, da jo ohranijo pri življenju.

Smrtina nesreča. Posednik Maku Vrečar iz Dobrave je prišel 9. dec. po opravkih v Celje. Ker je bilo radi hude zime vse zmrzlo, mu je na poti izpodrnilo. Mož je padel tako nesrečno, da je dobil hude notranje poškodbe, katerim je smalo na to podlegel. To je to zimo tu že tretja in najhujša nesreča radi neposipanih hodnikov.

Otrok z očesom sredi čela. V vasi Dragojevo pri Gacki v Hercegovini je povila posednica Slavica Belić mrtvorojeno možko dete z enim očesom sredi čela.

Vino, streljanje, nož. Za Miklavža je dobila tudi mariborska bolnišnica dne 6. dec. prirastek iz okolice. Od sv. Miklavža so ji pripeljali 20 letnega posestniškega sina Franca Zalokarja, ki je začel v gostilni med popivanjem potrebo po streljanju. Ko je izstrelil samokres, je ušel, orožniki pa so ga zasledovali. Ker se Zalokar na klic orožnikov ni ustavil, je tudi orožnik ustrelil in je dobil Zalokar kroglo v desno roko in hrbet. — Iz Dogaš je prišel z veliko rano na glavi 21-letni hlapec Franc Krivec, ki ga je dobri prijatelj na Miklavža počakal na cesti, in ga začel mliliti s široko lato po glavi. — Nadalje so pripeljali iz okolice 19-letnega delavca Avgusta Pipenbacherja, ki so ga med nedeljskim popivanjem v neki gostilni z nožem zabodli v levo ramo.

Delavska šola v Beogradu. Kulturnoprosvetni odbor beograjske Delavske zbornice bo v svrhu kulturnega in prosvetnega dvigovanja delavskih slojev v najkrajšem času otvorila delavsko šolo, v kateri si bodo delavci mogli zadobiti potrebnega znanja iz socialnih in ekonomskih znanosti.

Strasen mraz v Kočevju. Iz Kočevja pišejo dne 7. dec.: Včeraj jutraj je bila temperatura na prostem —21° R, popoldne (ob 13. uri) —40° R, zvečer (ob 20.) —14° R. Danes jutraj —14° R. Snega je zapadlo pol metra debelo, v višjih legah celo meter. Vse je v ledu. Vreme je jasno in solnčno.

Nezgode. V mariborsko bolnišnico so pripeljali iz Rač neko Jožefo Veber, ki je prišla v tamošnjo gostilno Lašič, kjer jo je napadel na dvorišču domač pes in ji strasno razmesaril roko. — Na kolodvoru Tezno pri Mariboru je padel železničar Simon Ševeder iz bločnice in si pobil glavo.

Zima v Ljubljani. Dne 5. dec. smo imeli v Ljubljani minimum —19,2 stop. C; v nedeljo in ponedeljek je mraz nekoliko popustil, včeraj jutraj pa je na izpostavljenih mestih zabeležil termometer zopet —18 stop. C in je le malo upanja, da bi se temperatura v bližnjih dneih znatno ublažila. Take ljute zime v Ljubljani že dolgo vrsto let nismo imeli.

17 poskusov samomora na Dunaju na božič.

Dunaj, 29. dec. — Sedemnajst oseb je poskušalo izvršiti samomor na božični dan na Dunaju. Med temi je devet deklet, ki še nimajo 20 let.

Stekla krava ogrizla konja. Toledo, Ill. — Kravo farmarja Williama Elliota je ugriznil stekel pes. Krava je takoj pokazala znake bolezni in ogrizla je konja. Psa, kravo in konja so potem ustrelili.

Tutankamen bo odpeljan v Kairo.

London, 29. dec. — Depša iz Kaira "Daily Mailu" se glasi, da odpeljejo Tutankamenovo zlato rakev v kairski muzej dne 31. decembra.

POSESTVO NA PRODAJ V stari domovini v Gribljah št. 51 pri Černomlju na Dolenjskem, sestojee iz hiše, pod, akodanj, praščji hlev, velika šupa za seno in slamo, vrt z raznovrstnim sadnim drevjem, veliko lepih njiv, stelnikov in 5 oralov, lepe hrastove in smrekove hoste, vse skupaj sestoji iz 40 oralov (johov) zemlje. Ker jaz vsled mojih tu odraslih otrok ne nameravam več iti tam, torej prodam vse. Če katerega rojakov veseli kupiti to lepo posestvo, naj se obrne za vsa nadaljna pojasnila na moj naslov: Matt Ulrich, P. O. Belt, Mont. — (Adv.)

NAROČITE SI KNJIGO "Ameriški Slovenci"

VESELICE

Chicago, Ill. — Sporočam članstvu društva "Fr. Ferrer" št. 131 S. N. P. J., da se prihodnja seja radi praznika ne bo vršila v petek 1. januarja, ampak v ponedeljek, 4. jan. Prontor in las navadna.

V soboto, 2. januarja, priredi "Fr. Ferrer" pisane veselice. Da se ukratkuje veselilni stroški, je društvo razpisalo za januar izreden assessment 50c na člana. Vstopnice pa dobe člani brezplačno.

Po 1. januarju naj se vse zadeve tikajoče se društva, predlože novemu tajniku, Jakobu Zupančiču, 2627 S. Ridgeway Av.

Končno opominjam vse one člane ki mi dolgujejo na assessmentu, naj poravnajo najkasneje do 1. januarja, čini bo mogoče da tega čaka knjig urediti. — Tajnik.

St. Michael, Pa. — Vabilo na venčilo, katere se vrši na Silvestrov večer, to je dne 31. decembra ob sedmih zvečer. Vabilo vas "Sinovi slovenske domovine" in vas zagotavljajo, da bo tega noči dobrega za plesalce kakor za vse druge udeležence. Vstopnina je prosta. Veselice se vrši pri Hendrigr Pečaricu na farmi.

Rojaki od blizu in od daleč, pridite, da se enkrat v tem letu skupno zabavamo. Vah! odber. — Tajnik društva št. 190.

Ringo, Kansas. — Društvo Biser št. 288 S. N. P. J. je na letni seji dne 15. t. m. sklenilo, da privedimo veselice na starega leta večer v navadni dvorani Antone Padarja. Začetek veselice bo ob 8. zvečer. Vabilo se vni člani in vas sosednja društva, da se še povesešimo pred novim letom. Vstopnina za moše 50c, žene vstopnino proste. Za dobro postrežbo in dobro muziko bo skrbel veselilni odbor. — Matt Setina, tajnik.

IZOBRAŽEVALNA AKCIJA J. S. Z.

V fond "Izobraževalne akcije J. S. Z." so vplačala društva, socialistični klubi in posamezniki v mesecu novembru kot sledi:

Št. društva in kraj	Vzota
27, SNPJ, Frontenac, Kans.	\$2.00
281, SNPJ, Jacksonville, Kans.	3.00
47, SNPJ, Springfield, Ill.	1.00
382, SNPJ, Acosta, Pa.	9.00
74, SNPJ, Virden, Ill.	1.00
245, SNPJ, Lawrence, Pa.	1.50
209, SNPJ, Nekomis, Ill.	2.00
88, SNPJ, Chicago, Ill.	1.00
97, SNPJ, Beasmer, Pa.	1.00
206, SNPJ, Gross, Kans.	3.00
477, SNPJ, Cleveland, O.	1.50
275, SNPJ, Maynard, O.	1.00

Klubi J. S. Z. in posamezniki	
1, Chicago, Ill.	2.50
114, Detroit, Mich.	24.00
37, Springfield, Ill.	1.00
69, Herminie, Pa.	1.00
Power Point, O.: Po 50c Stefe Chuck, Karol Bogatay in Mary Bogatay; po 25c: Jack Bergant. Skupaj (poslal Karol Bogatay)	1.75
Skupaj	\$57.25
Tajništvo J. S. Z.	

REZIDENCA 2212 E. Millard Ave. TELEFON: Lawndale 6707.

DR. JOHN J. ZAVERTNIK, PHYSICIAN & SURGEON

Layer Bldg. 2455 W. 26th St. vega Lawndale Ave. in 24. ulici. Telefon: Crawford 2212, 2213.

ORDINACIJSKE URNE: Ob delavskih od 2. do 4. popoldne tovarniški torek in petek in od 7. do 8. zvečer vsak dan. Ob nedeljah od 11. zjutraj do 12. popoldne.

NAROČITE!

Klobase iz svinjakega mesa, prekajene s Hickory lesom in primes dišav. Cena 40c funt poština prosta. Z naročilom priložite Money Order nakaznico.

ANTON LIPOLD, P. O. Naylor, Mo.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S potrjim srcem naznanjamo prijateljem in znancem žalostno vest, da nam je nemila smrt iztrgala iz naše srede mojo ljubljeno soprogo in mater.

MARIJO WERBISH (roj. Nered):

Rojena v vasi Selo, fara Suše na Notranjskem okt. 1. 1869, v Ameriko je dospela pred 23 leti. Umrla je 28. novembra 1925 po kratki bolezni za plućnico. Pokojnica je bila zelo priljubljena med Slovenci in ravnotako tudi med drugorodci. Tukaj zapuščen nene žalujočega soproga, eno hčer in svaka. Pokojnica je bila članica dr. "Bratstvo Naprej" št. 9, S. N. P. J., katero ji je priredilo dostojen pogreb, z zastavo na čelu so jo spremili k zadnjemu počitku. Zahvaljujem se v imenu cele družine društvu za podarjeni vence, ter bratu predsedniku za gniljiv nagrobni govor. Nadalje se zahvaljujem za podarjene vence in šopke svečih cvetlic s katerimi so okrasili njen mrtvaški oder sledečim: mr. in mrs. Mike Sikule, mr. in mrs. John Sodnik, mr. in mrs. Frank Turlip, mr. in mrs. Joe Papiech, mrs. Mary Bernot, dr. S. N. P. J. in U. M. W. A. lokalno No. 4114. Enako lepa hvala vsem onim, ki so prišli s svojimi avtomobili in spremili moje soprogo k zadnjemu počitku na pokopališče v Frontenac, Kans. Pokojnica je bila miroljubna, dobra in spoštovana žena, kar se je tudi pokazalo ob njenem velikem sprevodu. Se enkrat najlepša iskrena hvala vsem, ki ste mi pomagali za časa njene bolezni ob njeni smrti, ter vsem, ki ste jo prišli obiskati od blizu in daleč, ter se od nje poslovili ob njenem mrtvaškem odru. Tebi, draga soproga in mati, želimo, počivaj v miru in lahka bo ti Tebi ameriška gruda.

Zaljujoci ostali: Mike Werbish, soprogi: Antonina Besson, hči in Leonard Besson, svaki, v McCormish in Dunkirk, Kans.

ŽENITVENA PONUDBA.

Fant star 47 let se želim seznaniti s Slovenko, dekletom ali vdovo v starosti 35 do 45 let v svrhu ženitve. Če katero veseli, resno misli naj priloži svojo sliko in piše naj na naslov: "Premogar," 2657 So. Lawndale ave., Chicago, Ill. — (Adv.)

NA PRODAJ JE POSESTVO

v stari domovini po zelo nizki ceni v Slatniku pri Ribnici. Hiša, hlevi, vrt, travniki in njive, ter dva gozda, že 15 let nič sekano. Za druga pojasnila in za ceno se oglašite na naslov: Andrej Lovšin, P. O. Box 683, Bentleyville, Pa. — (Adv.)

Agitirajte za "Prosveto"!

ZASTAVE

AMERIŠKE, SLOV. HRV. — REGALJE, PREKORAMNICE, TROBOJNICE, ZNAKE, KAPE, UNIFORME, ITD.

SIGURNO 25% CENEJE KOD DRUGOD VICTOR NAVINSEK 331 Grove St. Cohasset, Pa.

CUNARD

V JUGOSLAVIJO

(preko Cherbourga)

Znižane cene v tretjem razredu za tja in nazaj.

V LJUBLJANO in nazaj na BERENGARLIJ \$210 AQUITANLI MAURETANLI \$206 in dave!

Odpustite ob sobotah. Tukaj nastanjeni potniki se priporočajo, ne da bi bili poročeni iz tujine. Vsi potniki tretjega razreda so v kablinah. Neprekosljiva čistota. Iskrena hrana. Za podrobnosti vprašajte lokalnega agenta ali pa

CUNARD LINE 140 N. Dearborn St. Chicago, Ill.

PROŠNJA! Obračam se do rojakov s prošnjo ako je kateremu poznan rojak Math Ambrožič, doma iz Polhovega Gradca pri Vrhniki. Želim vedeti, ako je bil v starem kraju oženjen in če še živi njegova soproga ali je morda ločen od nje. Kdor mi sporoči vsa ta pojasnila sem privolji plačati za njegov trud, ker to je zame zelo važno. Mary Selko, 479 Park Street, Milwaukee, Wis. — (Adv.)

KADAR RABITE PREMOC Kadar se hočete seliti. Kadar rabite expresmana, obrnite se na moj naslov: FRANK UDOVICH, 2623 S. Ridgeway ave. Tel. Lawndale 8693, ali pa na 1806 S. Racine Ave. Tel. Canal 1439.

ISČEMO br. Blaža Čadiča, kateri se je nahajal nekje v Oregonu. Slišali smo, da je bil ubit, kar pa nam ni popolnoma znano. Prosimo torej rojake, ako kdo ve za njegovo usodo, naj naznani društvu št. 26 v Cumberlandu, Wyo., bolj natančno. — Frank Remitz, Box 253, Cumberland, Wyo.

Ali vas nadleguje KAŠELJ?

Zadovoljeni odjemalci priporočajo

Severa's Cough Balsam.

Idealno zdravilo zoper kašelj: prijetno, uspešno in zanesljivo.

Cena 25 in 50 centov.

Nitro odposlani super aktualni problem so

Severa's Cold and Grip Tablets.

Cena 50 centov.

Ta dva zdravila so najboljša odposlani v službah kalija, prehlada in hripavosti.

Zahtevajte najgornji pri lekarni.

W. E. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

IZGUBILA \$3,000

V Chicago je vse polno goljufov in pretkanih prodajalcev ničvrednih vrednostnih papirjev. Njih žrtve so navadno, priproni neizkušeni ljudje, katere okubejo za njih prihranka.

Če občujete s takimi ljudmi, bodete gotovo oškodovani.

Neka vdova je z delom preživljala sebe in svoje tri otroke, poleg tega je še od težko zasluženega denarja prihranila \$3000.— za slučaj bolezni in starosti.

Neki brezvestni prodajalec je je pregovoril, da je vložila vse prihranke v podjetje, katerega bodočnost je prodajalec naslikal v rožnatih barvah, toda posledica je bila, da je izgubila vse do zadnjega dolarja.—

To naj Vam bo vzgled da daste prednost v poslovanju zaupljivi banki, kotern že dolgo vrsto let s izkušnostjo in poštenostjo točno posluje.

Zapomnite si, da so uradniki največje banke na zapadni strani Chicago, to je Kasper American State Bank, na št. 1909 Blue Island Ave., Chicago, Ill., vedno pripravljeni brezplačno svetovati v pogledu vlaganju denarja.— 35 let celodnevne poslovanja, napravilo je to banko varno za Vaše prihranke in investicije.

JAVNA GOVORNICA

Glasovi članov S. N. P. J. in
čitateljev "Prosvete".

Arma, Kansas. — Malokdo se oglašuje v Prosveti iz te nasebine, čeprav je tu precej Slovencev. Na željo nekaterih sem obljubil, da kaj poročam vsakih sedem let.

O delavskih razmerah ni dosti poročati. Nekateri premogorovi obratujejo z malo izjemo vsak dan, zopet drugi po povprečno tri do štiri dni v tednu. Nekaj rogov je tudi še zaprtih in se ne ve, kdaj sploh pričnejo z obratom. Družba Western Coal Co. odpira dva nova rova ali preteklo leto sta pa bila dva izdelana in druga dva sta skoraj izčrpana tako, da ne bo dolgo, ko prenehata z obratom. Iz tega je razvidno, da se kansaškim premogarjem ne obeta prosperiteta. Veliko je še brezposelnih premogarjev, zato dela tukaj izključno ni dobiti.

Zasledujoč zadnji čas razne kritike v Prosveti o konvenciji in napade na glavni odbor, ne vidim, čemu je treba toliko kričanja in zabavljanja o nekaterih sklepih in zaključkih, ki jih je sprejela zadnja konvencija. Nesmiselno se mi vidi tritati toliko prostora v Prosveti s stvarjo, ki ne koristi nikomur, pač pa več škoduje na ugledu lista in cele organizacije.

Večkrat se tudi opazi, da dopisnik citira narobe drugega dopisovalca. Takim bi bilo priporočati, da citirajo stavke, ki jih kritizirajo, tako kot so bili zapisani. Naj se ne podtika se stvari, katerih ni bilo. Tako se precej izognemo nepotrebnim polemikam. Iz napadov in predbacivanja, kar trosijo v svet "župnarji", in "blockovci", je pa razvidno, da njih edini namen je razcepiti članstvo S. N. P. J. Nekaterim bi bilo tudi po volji, če bi namesto Molekove resolucije jednota imela v pravih obvezno spoved. Priprani naj bodo, da za enkrat so zgrešili cilj, ker S. N. P. J. ni šele včeraj preključevala jajčne lupine.

Sheboyganskemu Černetu je pa svetovalec, če spoznava ljubezen do boga, naj hodi za bogom, ne za denarjem.

Černe se smešiti tudi s tem, ker se hoče postavljati, da je sorodnik Prešerna. Prešeren je bil velik slovenski pesnik. Dolgo po njegovi smrti mu je slovenski narod postavil spomenik v Ljubljani tik franciškanskega mostu. Ko je bil odkrit, se je pokazalo, da ni muza dosti ogrnjena. Takrat je slovenska duhovščina zavpila: Dol z muzo, ali pa bluzo! Slovenskim duhovnikom je ravno toliko za narod, kakor volu za prazne jasi. Pardon, pa sem malo zašel, ker kot sem že omenil, je škoda prostora.

Na društvenem polju precej napredujemo, v članstvu namreč, kdor vzame to za napredek. V odraslem oddelku šteje naše društvo čez sto članov, v mladinskem pa 60. Za člane mladinskega oddelka privedemo tudi božično zabavo. Za objavo o tem v Prosveti je bilo prepozno.

Na tem mestu opozarjam še člane, da se udeležujejo društvenih sej vsaj enkrat v treh mesecih. To je vaša dolžnost in tudi pravila zahtevajo to. Priporočam tudi, da člani kdaj pogledate v pravila in se ravnate po njih, posebno še tisti na bolniški listi, da ne bo nepotrebnih jeze, češ ta ali oni je kriv, da nisem dobil podpore. Društveni odbor se bo ravnal strogo po pravilih. Zapomnite si tudi, da assessment se ne zalaga iz društvene blagajne za nikogar, zato naj vsak skrbi, da poravnava mesečne prispevke do 25. v mesecu, v nasprotnem slučaju bo suspendiran, in posledice suspenzije naj vsak sebi pripiše.

Končno naznanjam tudi, da se v letu 1926 društvene seje obdržavajo v "Moose" dvorani (ne več v Eagle dvorani) drugo nedeljo v mesecu.

Veselo novo leto vsem! — M. Gorene.

Chicago, Ill. — Že dolgo časa se nisem oglašil v Prosveti in v javnosti. Imel sem namen, da bi se bil oglašil pred osmo redno konvencijo S. N. P. J. k razpravi pravil, pa nisem mogel priti do pravega zaključka, radi česar sem rajši počakal konvencije. Mislim sem si, ker bo konvencija precej velika, bodo močje že u-

krenili v enem in drugem, oziroma, tako da bo prav. Mislim sem pa tudi in prav dobro znal, da se lahko pripeti, da ravno osma redna konvencija napravi veliko nesoglasje med članstvom S. N. P. J. Tako se je zgodilo. Že pred osmo redno konvencijo se je opazila nekaka nestrpnost in nezadovoljstvo med članstvom, pa najbolj radi vedno naraščajočega asementa in raznih naklad. Po konvenciji se je nezadovoljstvo šele pomnožilo, a ne samo radi naraščajočega asementa, tudi radi nepotrebnega političnega prepira v S. N. P. J.

Omenil sem zgoraj, da se že dolgo nisem oglašil, topot pa se oglašam, ker smatram tako za koristno. Ne prihajam v javnost radi kakšnega prepira ali osebnega napadanja, temveč z argumenti le po potrebi, kakor mislim, da bi bilo koristno za nas člane S. N. P. J. in delavski razred sploh. Povedati torej hočem svoje mnenje, saj mislim, da star sem že dosti, da znam soditi, ko imam štiri križe na hrbtu.

Bratje in sestre Slovenske narodne podporne jednote, kaj ni smo več živi? Kaj nismo več tisto, kar smo bili nekdaj? Ali nismo več tisti nepremagljivi steber? Kaj ne znamo več sami misliti zase in bomo drugim prepustili, da bodo za nas mislili in delali? Če ne bomo sami začeli misliti in delati zase in naše lastne interese, bomo umrli gladi.

Članstvo S. N. P. J.! Ali nismo poslali na konvencijo članov S. N. P. J., da zastopajo naše interese in povejo naše želje, glasujejo pa za kar smo jim naročili in dali nalogo. Toda grede na konvencijo so se spremenili v razne politične zagrzence, bodisi patriote, socialiste ali komuniste. Ali nas bodo vodili taki in enaki politični zagrzenci ter delali zaključke za nas tam, kjer bi politike sploh ne smelo biti in kamor politika ne spada. Kaj ne vidite danes v Prosveti samo prepire in razno napadanje, izgovarjanje in samohvala. Spominjam se besede nekakega rajaka, ko sem mu priporočal, naj se naroči na Prosveto, ter mi je rekel: "A, kaj Prosveta! Tam ni drugega kakor samo prepiri in samo hvala."

Zato člani S. N. P. J., je tukaj čas, da tudi mi spregovorimo. Dosedaj so govorili in pisali gl. odborniki in delegatje, zdaj pa začnimo mi. Člani S. N. P. J., ako je jednota v resnici demokratična in svobodna, imamo tudi mi pravico govoriti in delati. Pa kakor je meni razvidno, je v naši jednoti svoboda in demokracija le na papirju in nekaterim na jeziku.

Mislim sem, da bo delegacija osme redne konvencije toliko modra, da bo svoboda in demokracija spopolnila, a ker konvencija, skoraj bi lahko rekli, v nobenem oziru ni storila dobrega, tudi v tem ni.

Leto dni so bile v Prosveti razne razprave o pravilih od članov S. N. P. J. Se je odbor za pravila v kakem oziru oziral na razprave? Kolikor je meni znano, jako malo ali celo nič. Ali se je konvencija kaj ozirala na želje članstva? Vsak mi mora priznati, da jako malo ali sploh nič. Na drugi strani pa lahko rečem, da ravno osma redna konvencija zadala S. N. P. J. hud udarec. Ali ni omejila agitacije za nove člane? Ali ni ravno osma redna konvencija napravila velik razdor med člani S. N. P. J. Kaj nam je torej zdaj narediti? Gotovo ima vsaka glava svoje misli, kot pravi pregovor, ali po mojih mislih, če hočemo spraviti S. N. P. J. nazaj k pravemu krmilu in na ugled ter do bro agitačno polje, si eno izmed društev S. N. P. J. stavi iniciativni predlog in ga pošlje na glavni urad, odkoder gre potem na splošno glasovanje.

Ker članstvo Slovenske narodne podporne jednote očividno ni zadovoljno z mnogimi novimi zaključki, naj bi se glasili iniciativni predlogi za spremembo vseh točk v pravilih, katere so po sodbi članstva škodljive interesom S. N. P. J. S spremembami stremimo za tem, da se kolikor mogoče zopet oprimo na pravil, kakršne so bile sprejete na tretji izredni konvenciji v Clevelandu, O. Spreminjali pa ni ne, da se prihodnja redna konvencija vrši v Chicagu v dvorani S. N. P. J. ter da se prične

drugi ponedeljek v maju leta 1929.

Podal sem samo glavne fakte, na podlagi katerih mislim, da bodo društva stavila iniciativni predlog, kakoršen bo odgovarjal zakonom in vseh zadevi, za katero bo predlog stavljen.

Stavil bi tak predlog pri svojem društvu, pa sem skoraj gotov, da ne dobim dvotretjinske večine, kljub temu, da je tudi pri našem društvu veliko članov, kateri niso zadovoljni z mnogimi zaključki osme redne konvencije S. N. P. J. Vem, da društvo samo ne more biti bolj modro kakor cela konvencija, a mislim vendar, da nisem v zmoti, ko trdim, da mladinsko društvo, katero je bilo ustanovljeno v Chicagu, bo bolj modro in previdno zborovalo kakor je osma redna konvencija v Waukeganu.

Iz zapiskana in iz poročil v Prosveti vidimo, kakor je bilo "lušno" po eni strani, a na drugi strani pa, da so v teku konvencije prišparali samo \$41. Tako poročila nam dajo razumeti, da so bile dnevnice delegatov še premajhne. Če trdim, da je bila vsa konvencija pijana, tudi menda nisem v zmoti. Ako že ni bila pijana alkoholno, pa je bila politično ali oboje.

Člani S. N. P. J.! Ponovno apeliram na vas, da spregovorimo mi zadnji besedo. Pokažimo svojo moč in potegnimo se za lastne interese, če hočemo, da bodo naše posmrtnine zasigurne ter izplačane našim sorodnikom po smrti. Če dopustimo, da se bodo take reči počenjale v naši organizaciji, je naša agitačno polje poplavljenost s hudourniki pri S. N. P. J.

Ako predložimo take iniciativne predloge za spremembo, nimamo nič izgubiti, če pa pridobimo, je nam v korist. S tem pokažemo prihodnji konvenciji, da smo mi za njimi ter da morajo glavni odborniki in delegatje zborovati po naših željah. Spregovorimo. Če pa katero društvo ali član ve za boljši izhod, na dan z nasveti, pa nič drugim.

Če bi bila osma redna konvencija zborovala res v korist in procvit S. N. P. J., bi bila moralna izvoliti v glavni odbor vsaj dva nova, ako ne več odbornikov, stalno nastavljenih v glavnem uradu. S. N. P. J. bi se iznebila takih in enakih neprilic. In ako trdim, kaj in kje je vzrok, da se jo ni zgodilo, povem, da v politiki in političnih zagrzencih, kar mi mora priznati vsak, da nisem v zmoti.

Na eni strani se trdi, da je v glavnem uradu gnloba in celo korupcija; z druge strani pa da gnlobo in korupcije sploh ne more biti. Obe trditvi sta brez podlage. Govoriti je lahko, dokazati je težko. Če pa more kdo dokazati, ven z dokazi: hvaležen bom jaz sam in z mano, mislim, marsikdo drugi. Trditve je tu, da je vse čisto in v najboljšem redu v glavnem uradu. Kaj takega trditvi je nesmisel, ker živimo v dobi nezaupanja. Ta problem bi se najbolje rešil, če bi mi za novo leto dobili par novih glavnih odbornikov, nastavljenih v glavnem uradu. Nisem osebno proti nobenemu glavnemu odborniku, ali skušnje nas uče, da predolgo nastavljen v uradu, naj bo kdorkoli in v katerikoli organizaciji, ni dobro.

Za srečno novo leto želim članom, da študirajo o tem problemu. Mislim boste zase in za svojo interese. Priporočam vam, da čitate Prosveto, iz katere se boste naučili marsikaj. — Jacob Kopach, član društva Slavija št. 1.

Joliet, Ill. — Veliko je govorice, kako velike provizije prejema gl. odborniki S. N. P. J. in v kako krasnih avtomobilih se vozijo. Ne bi se spustil v javnost, ako bi mi ne bila vsa stvar jasna. Ker osebno poznam vse glavne uradnike, tudi ni moj namen njih zagovarjati, nasprotno. Ako bi člani gl. odbora ne bili toliko zaupni, bi jih članstvo že davno odstranilo. Kar se tiče njih bogatih domov, smelo trdim, so mi bolj znani kot rev. Černetu.

Predsednik br. V. Cainkar res lastuje svoj dom, da bi pa kdo trdil, da živi v razkošnem ali celo nedelavskem stanovanju, ga smatram za nepodleglega lažnika.

Br. M. Turk, tajnik S. N. P. J., tudi lastuje svojo hišo. Znano mi je toliko, da pred enim le-

tom še ni imel plačane in hiša tudi ni ena najbogatejših, kot jih rev. Černe opisuje. Več slovenskih delavcev je, ki lastujejo lepše hiše kot kdo izmed gl. uradnikov.

Br. John Vogrich, blagajnik S. N. P. J., sploh ne lastuje doma, niti dragocene avta. Pro-palica vendar lahko trdi, v kakšnem luksusu žive glavni uradniki.

Urednik br. Jože Zavertnik lastuje nekoliko zemljišča, okrog pet akrov, hišo pa prav revno. Tako lastuje lahko vsak tvorniški delavec.

O upravniku br. Filipu Godini mi je toliko znano, da pred par leti še ni lastoval svojega doma, akoravno je že v gl. odboru celo vrsto let. Ako bi bil prejemal kake provizije, gotovo ne bi plačeval visoke najemnine, kakor so v Chicagu.

Radi krasnih ali dragih avtov, ki jih lastujejo gl. uradniki, lahko trdim, da je rev. Černe napakno poučen, ali pa sploh ne ve. Samo eden gl. uradnikov lastuje avto in še ta je nizke cene. Kar se pa tiče plač gl. uradnikov, rev. Černe trdi, da so zelo nizke ali celo aramtne za gl. uradnike ene organizacije. Gotovo niso in ne soglašajo s plačo kakšnega župnika in celo ne s plačo kakšnega uradnika katoliške organizacije, za kar bi mogel rev. Černe pregledati, da je S. N. P. J. delavska organizacija in da delavci odločujejo plačo njih uradnikov. Černeta zelo boli, da organizacija, kakršna je S. N. P. J., napreduje z vsakim dnem na članstvu in v imetju, dasi nima po nasebinah generalov.

Ni moj namen blatiti ostalih organizacij. Trdim le toliko, da je S. N. P. J. ona najboljša in najtrdnjša izmed ostalih starejših jednot. Ne bom navajal razlogov, ker fakt je tu in tudi rev. Černe ga vidi, ali noče priznati. Tudi jaz bi ne priznal, ako bi ne bil toliko razsoden, da bi ne ločil črno od belega. Fakt je tudi, da rev. Černe ne verjame v številke, da S. N. P. J. šteje 57.000 članov, akoravno nje predsednik ne obdržava miselnosti ali seznamov in grdih napadov po nasebinah, kakor je to načelo takozvane najstarejše jednote.

Da je S. N. P. J. največja in tudi najboljša podporna organizacija, je razlog, ker je na zdravniški podlagi in trdnem stališču. Nje uprava je pod dobrim nadzorstvom in nje gl. uradniki so moške zaupanja vredni. Ako bi ne bili, bi članstvo žnjimi hitro obračunalo, kakor se je že zgodilo.

Rev. Černetu svetujem, da bi bilo za njega veliko častnejše, ako pusti S. N. P. J. in nje gl. uradnike ter članstvo lepo pri miru in se drži svojih slabosti. Naj ne podtika grešnih prstov v vrste zavednih delavcev in njih uradnikov. Kar je gnilega, bomo že brez vas očistili. Ako smo mi sejal, tudi ne rabimo črnih lenuhov, da bi želi. Rev. Černetu, bi svetoval, naj pazno čuva svojo čredo, da mu ne uide preko ograje, zakaj težko jo je dobiti nazaj.

Delavske razmere so še vedno slabe. Na društvenem polju napredujemo povojno, posebno na kulturnem moramo biti zadovoljni. Tamburaški zbor mladinskega oddelka društva št. 115 se prav pridno vadi. Kdor se hoče prepričati, mu svetujem, naj se udeležijo društvene pleane veselice dne 16. jan. 1926 v dvorani Slovenija. Poleg 20 komadov tamburaškega zbora bo še več zabavnih točk. Vabljeni so vsi Slovenci in Hrvati v Jolietu in okolici.

Srečno novo leto! — Frank Zupančič.

Barberton, Ohio. — Nahajamo se v mesecu decembru, s katerim se leto bliža koncu. Običaj je, da v tem času prijatelji prijateljem pošiljajo voščila in čestitke. Tudi moja malenkost jih je deležna že precejšnje število, toda priznati moram, da tako "lepega" voščila za novo leto še dosedaj nisem bil deležen, dasiravno imam že 41 let, in kar je glavno, z menoj vred so ga dobili tudi ostali člani gl. porotnega odbora. Voščilo pošilja brat Martin Stefančič iz Franklina, Kansas.

Poslušal se je pa povsem nove metode. Mesto da bi poslal voščilo pisemnim putem kot je običaj, se je pa poslužil obligatne izdaje "Prosvete" št. 294. Mo-

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904

Podporna Jednota

Inkorp. 17. junija 1907
v državi Illinois

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

Izvrševalni odbor:
UPRAVNI ODSEK:

Predsednik Vincent Cainkar; podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. I., Box 103, Johnston, Pa.; gl. tajnik Matthew Turk; tajnik bolniškega oddelka Blas Novak; gl. blagajnik John Vogrich; urednik glasila Jože Zavertnik, upravitelj glasila Filip Godina.

POROTNI ODSEK:

Martin Zelesnikar, predsednik, Box 276, Barberton, Ohio; Frances A. Taucher, 2627 S. Ridgeway Ave., Chicago, Ill.; John Križmančič, 13111 Bennington Ave., West Park, Ohio; Mary Udovich, 2623 S. Ridgeway Ave., Chicago, Ill.; John Terčelj, Box 22, Strabane, Pa.

BOLNIŠKI ODSEK:

OSREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2627-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VZHDNO OKROŽJE: Jacob Ambrožič, Box 286, Moon Run, Pa.; Joseph Zorko, RFD. 2, Box 114, West Newton, Pa.

ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad, Frank Klun, Box 958, Chisholm, Minn., za sev, zap. John Golob, Box 144, Rock Springs, Wyo.

Nadzorni odbor:

Paul Berger, predsednik, 2653 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.; Richard J. Zavertnik, 2316 S. Millard Ave.; Frank Zajc, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Zdržišveni odbor:

Predsednik: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.; Joško Oren, 2639 W. 26th St., Chicago, Ill.; John Olip, 2426 So. Clifton Park Ave., Chicago, Ill.

VERHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

POZOR! — Korespondence s glavnimi odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PIRMA, ki se nanaša na posle gl. predsednika se naslovi: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniško tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vobče se naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSILI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošljejo Paul Bergerju, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi prisilni na gl. porotni odsek se naj pošiljajo na naslov: Martin Zelesnikar, Box 276, Barberton, Ohio.

Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglašila, naročnina in sploh vse kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "PROSVETA" 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

dra glava, Martin, si je namreč v prvi vrsti prihranil čas, v drugem se pa gotovo tudi zaveda, da bo "čestitko" namenjeno gl. porotnemu odseku čitalo tudi okrog 37.000 članov in članice S. N. P. J. Lepa hvala, br. Stefančič, toda žal gl. porotni odsek vaše javno objavljene čestitke ne sprejme in je tudi pod nobenim pogojem ne more sprejeti. Radi tega ni drugega izhoda, nego vam leto enostavno vračam.

Br. Martin Stefančič se razburja radi odloka gl. porotnega odbora v zadevi brata Louisa Markovića, člana in bivšega tajnika društva št. 92 v Franklinu, Kansas. Da ne bo preobčilen in po nepotrebnem izrabljal prostora v "Prosveti", katerega itak vedno primanjkuje, bom kolikor možno kratek in se omejil le na odgovor, kolikor sem primoran v obrambo glavnega porotnega odbora.

Br. Stefančič je zapisal v svoji "kritiki" med drugim sledeče: Eno leto in štiri mesece se je kuhalo in potem dolgem času pa prinese "Prosveta" tako gorostasna laž, da je jaz ne morem prenesti. V številki 265, razsodba glav. porotnega odbora, je odstavek, ki se glasi: "na decemberski seji pretečenega leta za časa volitev društvenih uradnikov je pa predsednik društva Martin Stefančič, odzval bratu Markoviću pravico do kandidature v društveni urad. To je podla laž gl. porotnega odbora."

Ne verujem, da bi bil br. Stefančič toliko neveden, da ne bi vedel, kaj je zapisal. Radi tega izjavljam, da bo pečet lažnjivca nosil nekdo drugi in to v prvi vrsti br. Martin Stefančič, ne pa glavni porotni odsek.

Br. Stefančič je zapisal, da se je kuhalo eno leto in štiri mesece. Ljubi moj Martin, ta je debela, toda skuhal si jo sam. Radi tega jo boš tudi sam snedel, dasiravno bo precej "vroča". Pomagati ne morem, da se je zadeva br. Markovića zavlekla, ali zaostala. Ni krivda podpisane, še toliko manj pa ostalih članov gl. porotnega odbora, temveč naj se išče krivda tam, kjer je. Pritožba br. Markovića je datirana z dnem 18. decembra 1924. Porotna obravnava se je pa obdržavala pri društvu dne 9. avgusta 1925. Porotna obravnava pri društvu je izpadla v prilog br. Markovića, priziv proti odloku prve instance, poslan na gl. porotni odsek, je pa datiran z dnem 28. avgusta. Tukaj je jasen dokaz, da ni krivda gl. porotnega odbora. Ako bi se bil br. Stefančič seznanil s pravili prej predno je prišel s svojo "kritiko" v javnost, bi se prav lahko izognil neprijetnosti, v katero je zašel po svoji

lastni krivdi. Po pravilih gl. porotni odsek rešuje le tiste zadeve, katere so rešene potem prve instance, dokler pa pritožba ni rešena potem prve instance, late gl. porotni odsek ne more upoštevati. Izjema je le v gotovih slučajih, da gl. porotni odsek zavzame mesto prve instance, za kar pa morajo biti tehtni vzroki. Torej brat Stefančič, kje so vaši dokazi, kako morete vedoma zapisati tako gorostasno laž, da je gl. porotni odsek kuhal označeno zadevo leto in štiri mesece.

Dalje zatrjuje br. Stefančič, da on ni odzval br. Markoviću pravice do kandidature v društveni urad ter hoče postaviti gl. porotni odsek na laž. Dobro, Martin, tukaj si zopet v vroči kaši. Kako se boš iz nje "skobacal" je tvoja reč.

V sledečem naj objavim odlomek iz pritožbe br. Markovića, ki se glasi:

Franklin, Kansas, 18. decembra, 1924.

Predsedniku glavnega porotnega odbora:

Cenjeni!

Podpisani član in tajnik društva "Rožna dolina" št. 92 S. N. P. J. v Franklinu, Kansas, kot triletni tajnik in blagajnik društva št. 92 sem gledal, da se je ravnalo vse pravilno pri društvu. Na redni seji pa, ki se je vršila dne 14. decembra 1924, sem bil zopet nominiran za tajnika in že so bili listki pobrani po dvorani. Kar se je predsednik Martin Stefančič oglašil, da Alojz Markovič, sedajni tajnik, ni v smislu pravil upravičen do nominacije. Članstvo je seveda protestiralo in je bila seja vsa z dnevnega reda, ali on je vztrajal in tako je tudi ostal. Člani so začeli zapuščati dvorano svesti si, da to je nepravilno, avtokratično, ali pomagalo ni nič.

Br. Stefančič se skuša opirati na društveni zapisnik dotične seje. Kaj je v zapisniku in kaj ni, to se mene prav nič ne tiče, ker to je zadeva društva. Glavni porotni odsek rešuje pritožbe na podlagi doprinesenih dokazov. Vedno upošteva obe stranki, to je pritožbo in obtoženo stranko. Kolikor se tiče zapisnika, se pa vedno upošteva zapisnik porotne obravnave. Porotna obravnava pri društvu se pa ni vršila na označeni seji meseca decembra. To mora br. Stefančič sam dobro vedeti.

Vsekakor je liha dolžnost br. Stefančiča upoštevati pravila, kar je dolžnost vsakega člana in članice. Stranka, katere se ne strinja z odlokom gl. porotnega odbora, ima pravico do priziva na višjo instanco, obenem pa, ako ima prizadeti član dokaze, da eden ali drugi član gl. porotnega

(Dalje na 6. strani.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago in Cicero \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

* Datum v oklepaju n. pr. (Nov. 30-25) poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

LAŽ IMA KRATKE NOGE.

Rev. Černe ni molčal! Odgovoril je dne 4. novembra v 173. številu francišanskega lista pod naslovom "S. N. P. J." Ampak kakšen je bil ta odgovor? Kaj še? V svoji nadutosti je prezrl poziv predsednika S. N. P. J., kakor da bi se ne tikal njega. Niti besedice ni črnil o njem. Udaril je zopet po S. N. P. J., za kar je prejel že odgovor od predsednika S. N. P. J. Ampak vabilu na shod v Sheboyganu, Wis., se je ravno v tem članku skušal izogniti s temi besedami: "Zares vsi ubogi, ali korito je korito. Sklenili so imeti javen shod v Sheboyganu, na katerega bom tudi jaz povabljen. Zares lepa prilika! Ako ni enakopravnosti za vaše lastne člane, kaj naj jaz pričakujem."

Kdor je prečital prejšnji članek rev. Černeta, je takoj razumel, da s prvim stavkom rev. Černe še enkrat potrди, da so vsi gl. odborniki v gl. uradu S. N. P. J. bogati, da so si bogastvo nagromadili z jemanjem "komišna" prazidanj nove tiskarne in nalaganju denarja na obresti. Ta prvi stavek se glasi: "Zares vsi ubogi, ali korito je korito." Ali takoj v drugem stavku pove rev. Černe, da mu je pogum zlezel v hlače, kajti rev. Černe pravi, da je to lepa prilika, ali da ne more pričakovati enakopravnosti na tem shodu.

Dobro, rev. Černe. Bali sta se, da ne bo enakopravnosti za vas na tem shodu. Uboga sirota na duhu je ta rev. Černe. V francišanskem listu je bilo vendar dosti enakopravnosti za rev. Černeta. V tem listu bi bil lahko še pred shodom v Sheboyganu navedel vse tiste gl. odbornike v gl. uradu S. N. P. J., ki so prejeli "komišni," da pomnože svoje premoženje. Povedal bi bil lahko, kako visok je bil ta "komišni." Ali rev. Černe ni tega storil.

Zakaj rev. Černe tega ni storil, zakaj je še nadalje nekaj časa namigaval, na zadnje se je pričel umikati, kakor z vodo oblit kužek?

Rev. Černe ni imel najmanjšega dokaza, da je kateri gl. odbornikov v gl. uradu S. N. P. J. prejemal "komišni," da pomnoži s tem "komišnom" svoje premoženje. Priznati tudi ni hotel, da nima nobenih dokazov, in da je te očitke o "komišnu" zapisal samo zaradi tega, da s takim podtikanjem očrni odbornike v glavnem uradu S. N. P. J. in tako zanese nezaupanje med članstvo S. N. P. J. češ, med gl. odborniki v uradu S. N. P. J. ni niti enega poštenega človeka.

Kako visoko je moralno in etično stališče rev. Černeta, pa dokazuje njegov umik v članku "Komišni," ki je izšel v 192. številu francišanskega lista z dne 2. decembra t. l. V tem članku zasluži posebno pozornost, tale odstavek, ki se glasi:

"Kdor zna in hoče misliti, je isto mogoče pri podpornih organizacijah. Zakaj pa pri polletnih sejah leta agenti za Vami od vseh strani? Po vaših računih in knjigah, se ne more dokazati ali ste kaj dobili komišna ali ne. To se bolje dokaže, po knjigah dotične korporacije (ali osebe), katere si je denar izposodila. Ne trdim, da je to kriminalno! Vprašanje je: ali je članstvo katerekoli jednote opravičeno o tem voditi in če je zadovoljno s tem, da si gotovi glavni odborniki zboljajo svoje plače na ta način? Ako je članstvo S. N. P. J. ali katere druge organizacije s tem zadovoljno, jaz osebno nimam nič proti temu. Članstvo naj odločuje! Ako so vsi gl. odborniki pri tem nedežni, sem Vam na odločitev, da prevzamem odgovorno mesto pri poslovanju denarja brezplačno. Podal Vam bom čisti račun komišna vsako leto pod pogojem, da gremo fifty-fifty t. j. za moj trud."

V tem odstavku rev. Černe že bolj od strani podtika jemanje "komišna" gl. odbornikom v gl. uradu S. N. P. J. Da se opere očitanja kriminalnega čina gl. odbornikom v gl. uradu S. N. P. J., je pa zapisal v tem odstavku stavek: "Ne trdim, da je to kriminalno." Rev. Černe hoče s tem stavkom povedati, da jemanje "komišna" ni kriminalen čin.

Da, rev. Černe, jemanje "komišna" je v gotovih razmerah kriminalni čin. Na pr. rev. A ima kuharico, ki jo mora plačati. Tej kuharici naroči, da naj se pogodi za hišno opremo s trgovcem, ki prodaja pohištvo. Kuharica kupi pohištvo in se uravnava s trgovcem za vsoto devet sto dolarjev, od katere ji trgovec vrne \$20 kot "komišni." To pomeni, da je pohištvo stalo v resnici le \$880. Ako bi kuharica rev. A tako postopala, bi izvršila pomeverbo. Zakaj? Zato, ker jo rev. A plača za njeno delo. Druga primera. Fara, ki plača svojega župnika, naroči njemu, da naj kupi klopi in oltarje za cerkev. Pogodi se s trgovcem za \$1,500 s sporazumom, da mu vrne trgovec \$150 kot "komišni." Tudi župnik, ki bi tako postopal, izvrši zlo-

čin pomeverbe in sleparije, ker so naročene stvari v resnici stale le \$1,350, župnik je pa od fare plačan za vse delo. Tretja primera. Bratska podporna organizacija zgradi svoj dom. V ta odbor izvoljeni odborniki se pogode s podjetnikom, da bo dom stal gotovo vsoto, od katere gre tem odbornikom par tisočakov kot "komišni." Tudi ti odborniki so izvršili zločin, ker je poslopje več stalo, kot bi imelo stati in so bili za svoje delo še posebej plačani od organizacije. Pri vseh treh primerah so pa vse prizadete stranke izvršile še zločin zarote, z namenom, da izvrše zločin. Slovenska narodna podporna jednota ima pa še posebej v svojih pravilih zapisano, da je jemanje "komišna" v svojo lastno korist od tveganja, ki tržijo z jednoto, prepovedano.

Rev. Černe! Ako kdo komu očita kriminalne čine, pa jih dotični ni izvršil, je tisti, ki dela take očitke, izvršil kriminalno obrekovanje. Človek, ki izvrši kriminalno obrekovanje in ne poravnja storjene krivice s preklicom in ne prosi onih, ki jih je kriminalno obrekoval, odpustanja, je res mr. Nobody, ne glede na to, kakšno pozicijo zavzema v človeški družbi. Pošten delavec še pred takega človeka ne pljune, kadar ga sreča na ulici, ampak umakne se mu, kakor da je srečal strupenega gada.

Prvo poglavje o razkrinkanju troimene zarote za uničenje S. N. P. J. je končano. Žalostni vitezi laži in obrekovanja so razgaljeni, Slovenska narodna podporna jednota bo pa korakala po potu razvoja naprej, če tudi njeni nasprotniki škripajo od jeze z zobmi in bruhaajo nanjo pekel in žveplo. In kadar bodo ti nasprotniki z osebnimi napadi, lažmi, obrekovanji in drugimi zvijačnimi potezami hoteli zopet pocepiti vrste S. N. P. J. z namenom, da jo uničijo, bodo prejeli po kreljih, kar jim gre.

PROVOKATOR RAZGALJEN.

Izvedel se je zanimiv dogodek, ki se je odigral v Detroitu nekaj časa prej, ko sta dospela v Detroit brat predsednik V. Cainkar in brat gl. tajnik M. Turk, da prisostvujeta seji društva 121 S. N. P. J. Tam se je mudil navleči provokator Nevesekdo, o katerem govore, da nastopa pod dvema imenoma, Charles Novak in Bratulovič, nihče pa ne more reči, katero ime je pravo. Mogoče sta obe imeni izmišljeni, kajti sam še ni do danes povedal, katero ime je pravo, in je sklical svoje zveste na pomenek ali sestanek, kakor imenujejo tako prireditelji njegovi zvesti. Pred temi je vprizoril prav žalostno komedijo, da dokaže, da ni najet provokator, ampak je velik "delavski borec," ki ima že velike zasluge za delavstvo iz starega kraja.

Komedija se je odigrala nekako takole: Nevesekdo, mesto da bi povedal, kdo je in kaj je, je pripovedoval, da je bil delavski vodja v starem kraju, posebno med železničarji. Da besede napravijo vtis, je rekel, da naj tisti vstanejo, ki ga poznajo še iz Ljubljane. In res vstala sta dva, o katerih tudi nihče ne ve, če sta sploh kdaj videla Ljubljano. Ko se je prizor završil v zadovoljstvo provokatorja, je šel provokator dalje v svojo pravljico. Pripovedoval je, da se je udeležil manifestacije železničarjev v mesecu aprilu, leta 1920, ko je klerikalna deželna vlada, na čelu ji seveda znani klerikalni doktor Breje, ukazala svojim žandarjem streljati na železničarje na Zaloški cesti. Charles Novak, Bratulovič ali Nevesekdo je najbrž mislil, da v Ameriki ne ve nihče, da je klerikalna vlada ukazala svojim žandarjem streljati na uboge železničarje, pa je pričel pripovedovati na to navzočim poslušalcem, da se je treba v S. N. P. J. bojevati proti socialpatrijotom, pa ne proti duhovnom, kajti duhovni niso nasprotniki delavcev.

In tako je Nevesekdo, najeti provokator, ki je hotel ukazovati delegatom S. N. P. J. na konvenciji, dasiravno ni njen član, sam razkrinkal sebe, kdo in kaj je.

In najbrž je bil ta Nevesekdo med onimi, ki jih imenuje poročevalec v številu 119 z dne 20. maja 1920, ko opisuje žalostne dogodke z Zaloške ceste: "V pohodu je bilo tudi nekaj klerikalnih podrepanikov, klerikalnih hujskačev, ki delajo sramoto celo Judežu liskarjotu. V namenu, da razbijejo stavko, da se iznebijo zavednih železničarjev in voditeljev stavke, da kompromitirajo cel stavkovni odbor, so pričeli hujskati množico k nasilju."

Ako je bil Nevesekdo pri tej stavki, tedaj je bil mogoče med temi klerikalnimi hujskači. V strokovnem odboru in med voditelji delavstva ni bilo v Ljubljani nikogar, ki se je pisal Charles Novak ali pa Bratulovič. Če je provokator mislil, da bo ravnotako gladko hujskal in pehal slovensko delavstvo v Ameriki v nesrečo, kot se je to zgodilo v onih viharjih dneh v Ljubljani, tedaj živi v veliki zmoti.

Provokator se zdaj zvija pod udarci na vse načine, da odvrne od sebe sum, da ni najet provokator. Ampak zavijanja drže le pri ljudeh, ki ne mislijo dalj, kot sega njih nos. Ako bi ne bil najet provokator, bi že zdavnaj povedal svoje ime in od kje je prišel.

Tudi pripovedke o Ruthenbergovih potovanjih v Rusijo, ga ne bodo oprale. Ta potovanja so nam preveč dobro znana. Posebno potovanje Ruthenberga in Fosterja je bilo kratko. Trajalo ni še štirinajst dni. Šlo je hitreje, kakor, da sta se peljala z najhitrejšim letalom. V Rusiji sta pa le bila, ker je Rusija prišla k njima. Tako je, gospod Nevesekdo. Zdi se, da tudi gospod Nevesekdo spada med tiste, ki ne mislijo dalj, kot sega njih nos. Njegova nalivnost o potovanju Ruthenberga in Fosterja v Rusijo

ŽARKOMET

Živela voščila!

Vsem prijateljem in neprijateljem kolone želim tri vagone sreče v novem letu s pridržkom, da si srečo sami skujejo.

Kdor pričakuje, da mu nekdo drugi prinese srečo na srebrnem krožniku, bo tepen takoj prve dni leta 1926. In prav se mu bo godilo!

Veliko četrtoletje.

Prva četrtna 20. stoletja odide jutri v zgodovino. Avtoritete danes razpravljajo o epohalnih dogodkih v teh 25 letih in pomeni istih za človeštvo v obče. Izvzemši nekaj pesimistov — med katerimi je tudi neki nadškof — se vsi strinjajo, da je v tem četrtoletju človeštvo naredilo velikanški skok napredka. Koliko je ta napredek vreden, pove drugo četrtoletje, ki je vedno najboljši sodnik kakor je dedič svojega predhodnika, vendar pa ne more tudi največji črnogledec utajiti, da je bilo v zdaj umirajočem četrtoletju natrpanih toliko preobratov, revolucij in velikih dogodkov, največjih v zgodovini, kakor v malokaterem prejšnjem. Vsakdo bo takoj rekel, da je bila svetovna vojna največji dogodek. Razpad štirih velikih cesarstev je bil epohalen in ruska revolucija nima primere v nobeni prejšnji dobi. Ni ga ljudstva, sloja, razreda in panoge življenja, da bi ne beležila nekaj novega. V tem četrtoletju smo dobili radio, letalo, avtomobil, fonograf, kino in neštete druge iznajdbe. V raziskovalnem znanstvu in aplikirani vedi (tehniko, zdravstvo itd.) je bil res velikanški napredek; ravno tako v kulturi. Lagali bi sami sebi, če bi delavci rekli, da niso napredovali. So. Če niso toliko materialno, politično in socialno, so pa toliko bolj v izkušnjah in izobrazbi. Nebrojne izgubljene bitke so prav lahko odvagane z mnogimi sijajnimi pridobitvami.

Za nas, ki smo se rodili v 19. stoletju in korakali skozi prvih 25 let dvajsetega stoletja s popolno zavednostjo kaj smo in kaj hočemo, je razvoj S. N. P. J. največji pojav med ameriški Slovenci. Organizacija, temelječa na principu svobodne misli, ki je v dvaindvajsetih letih svojega obstanka narasla na 60.000 mladih in odraslih članov, nima tako sijajne primere v vsej zgodovini slovenskega ljudstva.

IZ PRIMORJA

Kako hočejo povzdigniti gorško drželo. Inženjer Caretta Colli je 6. dec. predaval v goriški mestni posvetovalnici o načrtu za povzdigo goriškega mesta. Predlagal je: zgradbo električno-tramvajskih prog Gorica - Krnica - Črni vrh - Logatec - Gorica - Gorica - Gradež ter Gorica - Sv. Gora. Dolžina prog bi znašala približno 140 km. Letovišče na Krnici naj bi po predlogu predavatelja obsegalo en sam hotel z gledališčem, plešno dvorano in pritliklinami ter en hotel druge vrste. Zgraditi bi bilo treba tudi vodovod, ki bi dovajal letovišču dobro pitno vodo. Ko beremo o tem načrtu, nam prihaja na misel, da se je že nekoč govorilo o hotelu na Lokvah. Stvar pa je propadla čim je prišel ljudem pred oči proračun. Hotel na Lokvah bi stal predvidoma en milijon dvestopetdeset tisoč lir. Če je propadel ta načrt, imajo tudi projekti inženjerja Carette malo nade, da bi se uresničili.

Otvoritev gimnazije v Tolmini. Dne 12. dec. so v Tolmini svečano pokopali slovensko uč-

in o prirodu "Greena" kot razsodnika med Ruthenbergom in Fosterjem to pokazuje.

Vse jezuitske zvijače ne bodo provokatorju pomagale. Zaman je njegova jezuitska dialektika. Provokator lahko zdaj taji, da ni na sestanku v Detroitu branil klerikalizma, največjega podpornika kapitalizma, utajil ne bo dejstev.

Zavednim delavcem pa svetujemo, ako se na katerem shodu prikaže provokator, ki je poznan pod imenom Charles Novak ali Bratulovič, ga fotografirajte. Uredništvo Prosvete bo poskrbelo, da bodo imele delavske organizacije v Sloveniji priliko izreči, kdo je. Povedale bodo lahko, kakšen delavski voditelj je bil in kako je vodil železničarje, ko se je odigral žalosten dogodek v mesecu aprilu leta 1920 na Zaloški cesti. In kadar bodo pričele govoriti delavske organizacije v Sloveniji, bo tudi provokatorjevega farbanja konec.

To je pa le začetek. V drugem četrtoletju se to število podvoji. Naprej!

Se bo debelo leto.

Kralji jekla in avtomobilov izjavljajo, da "velika ameriška prosperiteta" bo živila med nami tudi leta 1926. Pripravite se torej na nove stavke in perididne depresije ter brezposelnosti. Gospodje, katerim je gospod Bog dal oblast nad ljudstvom, hočejo imeti svoje dividende za vsako ceno.

Posledice farške kontrole.

Čenjeni K. T. B.! Nedo dolgo tega sem čital v tvoji koloni, kako je neka katoliška žena umrla na porodu, ker je bila pod farškim vplivom proti porodni kontroli. Naj ti opišem resnični slučaj, ki je nekoliko podoben temu. Osebnost sem poznal zakonako dvojico in oba, posebno še ona, sta bila zelo katoliška. Mož je bil že prej v Ameriki, po vojni je pa šel v stari kraj in pripeljal nazaj svojo družino, to je ženo in dva dekca. Tukaj sta dobila še enega malega. Ko je žena četrtolet zanosila, je odšla z otroci v stari kraj in sicer iz razloga, da ne bo več imela otrok. Neka druga žena ji je svetovala, da si lahko pomaga, da ne bo več zanosila, ne da bi bilo zato treba zapustiti moža, toda žena je odgovorila, da tega neče storiti, češ da je to smrtni greh. Odšla je v stari kraj. Mož, ki je ostal tukaj, je za začel zahajati k drugim ženskam in dobil je neozdravljivo bolezen. To je pisal ženi. Ko je žena prečitala pismo, je vzela vrv in se obesila pod streho. Ako bi bila žena poslušala pameten nasvet, bi bila lahko še danes živa, njen mož bi bil zdrav in družina bi tu živila skupaj. Tako pa je mož danes ves obupan, v starem kraju so pa zapuščeni štirje otroci, od katerih je najmlajši komaj leto dni star. — Priča, Cleveland, O.

Resolucija.

Pridobiti vsak mesec najmanj enega novega člana za jednoto in enega novega naročnika za Prosveto bi bila najboljša novoletna resolucija vsakega dobrega člana S. N. P. J.

Listina.

Članici S. N. P. J. v Aurori, Minn.: Kje je ime in naslov? K. T. B.

teljšice in otvorili italijansko gimnazijo. Otvoritvenih svečanosti so se udeležili: goriški podprefekt Scotti, zastopnik prosvetnega ministra iz Rima Grazioli, šolski skrbnik Reina in drugi. Bilo je seveda nekaj neizogibnih patrijotično navdahnjenih govorov, nekaj pesmi in čestitanj, konec ceremonije pa je bil pri občinskem komisarju Mraku.

Falstovski sindikat v Tomaju. Dne 6. decembra je bila v Tomaju na Krasu slavnost razvitja zastave falstovskega sindikata. Tajnik sindikata je župan Grbec. Domači zavedni fantje in dekleta se niso udeležili proslave. Ostali so rajši doma. Kurnica zastave je bila Stanka Škerljeva, bota pa Stanko Orel. Čemu je bilo novo društvo potrebno baš na Krasu, kjer je slovenski življenjski kompakten, je vprašanje, na katerega bi vedeli odgovoriti samo društveni funkcionarji.

Ali želiš znati pravilno pisati čitat angličko? Naroči si "Slovensko-angličko slovnico", katero je izdal in ima na prodaj Književna matica S. N. P. J.

Oficijelna naznanila S.N.P.J.

NAZNANILO GLEDE IZRED- NEGA ASESMENTA.

Krajevnim društvom in članom S. N. P. J. vobče naznanjam, da se trimesečni seja gl. izvrševalnega in gl. nadzor. odbora S. N. P. J., ki se je vršila dne 19. in 20. t. m., naredila nove zaključke glede izrednega asesmenta, in sicer:

2. Izredna naklada za člane, ki so zavarovani za \$3 dnevne bolniške podpore in ki znaša \$1 na člana mesečno, preneha s koncem tega leta. Tridolaraki sklad je izdatno izboljšal in pričakuje se, da bo do konca leta ne samo pokrit ves primanjkljaj, temveč bo izkazoval tudi preplisano rezervo. Društveni tajniki naj torej pobirajo od članov, ki so zavarovani za tri dolarje dnevne bolniške podpore, izredni asesment samo še za mesec november in december t. l.

3. Sklad za \$4 dnevne bolniške podpore se ne izboljšuje, temveč le v vedno večji deficit, in to kljub izredni nakladi. In gl. izvrševalni odbor je moral skleniti, da se izredna naklada v tem skladu zviša s \$5 na \$10 mesečno. To bo za prizadete člane seveda zopet neljuba novica, toda gl. izvrševalni odbor ne more pomagati. K temu naš večjeje pravila, drugega izhoda ni. Vsak član, ki je zavarovan za \$4 dnevne bolniške podpore, mora torej plačati poleg rednega asesmenta še \$10 izredne naklade na mesec. To se prične meseca novembra t. l. in se nadaljuje vsaki mesec naprej do uradnega preklica ali izpremembe.

Matthew J. Turk, gl. tajnik.

DRUŠTVENIM TAJNIKOM V POJASNILO:—

S 1. jan. 1926 stopijo v veljavo nova pravila. Ker pa pravila še niso izgotovljena, želim podati nekoliko pojasnila, da se bodo tajniki vedeli ravnati.

Tajnike (ice) se prosi, da opošljejo asesment za mesec december t. l. do zadnjega v mesecu, tako da bo nam mogoče vse urediti za novo poslovanje, ki se prične s 1. jan. 1926. Ravnotako se prosi, da vse prošnje, prestopne liste itd. odpošljete takoj na gl. urad. Po 1. jan. 1926 bodo mesečna poročila za redni članski oddelek izdelana v gl. uradu in društva, ki odpošljejo poročila za mesec dec. t. l. prej, dobijo poročila za mesec jan. 1926 toliko hitreje. Društveni tajniki bodo izpolnjevali mesečna poročila za mladinski oddelek še za toliko časa, da vidimo kako bo šlo z mesečnimi poročili odraslega oddelka, pozneje bomo pa lahko uredili tudi poročila za mladinski oddelek na način kot smo sedaj za odrasli oddelek.

Na poslanih poročilih o izvoljenih uradnikih za bodoče leto smo zapazili, da pri več društvih niso izvolili blagajnika temveč je tajnik in blagajnik v eni osebi, kar je proti pravilom po 1. jan. 1926. Dosedaj smo imeli tako določbo v pravilih, toda zadnja konvencija je sklenila, da tajnik ne more biti obenem društveni blagajnik; torej vsa društva, ki se niso ravnala po navodilih gl. predsednika, ki jih je priobčil v začetku tega mes. oziroma koncu mes. nov. t. l., naj takoj izvolijo blagajnika ter nam naznanijo ime in naslov blagajnika, da lahko uredimo imenik krajevnih društev.

Pri asesmentu bo po 1. jan. 1926 nekoliko sprememba, torej za slučaj, da kateri član plača asesment predno dobite poročila iz gl. urada, vpoštevajte to naznanilo koliko je razlika na asesmentu po novi lestvici, katero je sprejela konvencija: Člani zavarovani za \$1 dnevne bol. podpore (ne glede na smrtninsko zavarovalnino) plačajo 3c več mesečno kot dosedaj; člani zavarovani za \$2 dnevne bol. podpore pa 8c več mesečno in člani zavarovani za \$3 dnevne bol. pod. pa 28c več mesečno. Članice, ki so zavarovane samo za smrtnino ali člani s potnimi listi, plačajo 3c več mesečno (18c namesto 15c).

Novopristopili: — V smislu pravil mora vsak član poznati prošnjo vsaj šest mesecev predno ga sme predlagati društveni tajnik pobira asesment

vstop v jedpoto. Društva se prosi, da se strogo ravnajo po novi določbi, ker če društvo krši to točko, zapade kazni.

Novopristopili kandidati se lahko zavarujejo poljubno in sicer za \$250, \$600, 1000, \$1500 in \$2000 smrtnine ter za \$1 in \$2 dnevne bol. podpore; prosilci nad 40 in ne več kot 50 let stari se ne morejo zavarovati za več kot \$1000 smrtnine in \$2 dnevne bolniške podpore; prosilci nad 50 let in ne več kot 55 let stari se lahko zavarujejo le do \$600 smrtnine in \$1 dnevne bol. podpore. Novopristopili lahko po preteku enega leta zvišajo zavarovalnino v bolniški razred in sicer do \$3 dnevne bol. podpore, če niso že prekoračili starosti 40 let. Razume se pa, da člani, ki zvišajo zavarovalnino, morajo biti zdravniško preiskani ter morajo vložiti prošnjo za vstop v višji razred.

Prosilci nad 40 let starosti se morajo izkazati s kako merodajno listino iz rojstnega kraja glede prave starosti, drugače ne morejo postati člani jednote. Za izkaz starosti zadostuje krstni ali potni list, delavska ali vojaška knjiga, državljanski papir (prvi ali drugi) ali pa zaprisežena izjava pred javnim notarjem in sicer v navzočnosti dveh članov, ki poznata prošilca. Društva se prosi, da ne sprejmejo nobenega prošilca v društvo, ki je nad 40 let star, in če nima izkaza starosti za časa pristopa, ker lahko se pripeti, da bodo morali se dati še enkrat preiskati. Prošnja novoprist. kand. mora biti v rokah vrhovnega zdravnika v teku šest tednov po preiskavi pri društvnem zdravniku, drugače so prošnje neveljavne.

Stari člani, ki želijo zvišati bolniško podporo na \$3 dnevne bol. pod. lahko to storijo, če so člani jednote nad eno leto; člani manj kot leto dni pri jednoti ne morejo zvišati bl. pod. na \$3 dnevno.

Pristopnina novoprist. kand. Vsak prošilec po 1. jan. 1926 ima plačati sledečo pristopnino: v upravni sklad \$1, v stavbinski sklad \$1, poleg tega pa \$1 pristopnine za vsak \$1 dnevne bol. podpore, kar gre v bolniški sklad. Če se prošilec želi zavarovati za \$600 smrtnine in \$2 dnevne bol. podpore, mora plačati \$1 pristopnine v upravni sklad, \$1 v stavbinski sklad in \$2 pristopnine v bolniški sklad; skupaj \$4 pristopnine; če se pa prošilec zavaruje le za \$1 bol. podpore ne glede na smrtninsko zavarovalnino pa plača \$3 pristopnine (\$1 v upravni sklad, \$1 v stavbinski sklad in \$1 pristopnine v bol. sklad). Članice, ki se zavarujejo samo za smrtnino, pa plačajo \$2 pristopnine.

Pristopnina se ima odvzeti od prošilcev v mesecu, v katerem so bili sprejeti v društvo. Tajnik drži pristopnino, dokler dobi obvestilo iz gl. urada, da je prošilec sprejet in še le tedaj poberi redni asesment in sicer za prihodnji mesec in iz mesečnega poročila bo razvidno, da je pristopnina in asesment računana za novoprist. kand. Recimo, da brat A predlaga na seji mes. jan. prošilca B za člana pri društvu (razume se, da brat A pozna prošilca B za šest mesecev) po seji mes. jan. in pred sejo mes. feb. t. l. je prošilec preiskani po društvnem zdravniku in če je prošilec sposoben za sprejem, je sprejet na seji mes. feb. 1926. Tajnik odpošlje prošnjo na gl. urad in ko tajnik dobi certifikat in mesečno poročilo za mesec mare 1926, bo razvidel, da je prošilec sprejet in da je asesment in pristopnina računana za mesec mare 1926, tedaj ima pobrati še asesment od prošilca in prošilec je smatran sprejetim z dnem 1. mar. 1926 in ne od datuma, ko je bil sprejet v društvo. Če je prošilec ovržen od vrhovnega zdravnika, ne bo asesment zaračunan na mesečnem poročilu in tajniku ni treba pobrati asesmenta od prošilca, temveč mu le povrne pristopnino.

Assesment: — Assesment mora biti plačan tajniku najkasneje do vstevšega 25. v mesecu, drugače je član suspendiran. Suspendacija traja toliko časa, dokler član ne poravnava asesmenta, društveni tajniki pa imajo za odposlati asesment na gl. urad do zadnjega v mesecu.

Društveni tajniki: — Društveno ga sme predlagati društveni tajnik pobira asesment

od članov ter ga sam odpošlje na jednoto; tajnik ne sme izročiti blagajniku denarja, ki pripada jednoti za asesment, pač pa samo preostanek društvenega denarja. Če se tajnik ne ravnja po tej določbi pravil, je vseeno sam odgovoren, če blagajnik ne pošlje denarja na jednoto ali če poneveriti asesment.

Društveni blagajnik: — Društveni blagajniki držijo preostanek oziroma premoženje društva in prejemajo nakazila (bol. pod. itd.) iz gl. urada.

Zdravniške stroške novoprist. kand. v odraslem in mladinskem oddelku ter za zvišanje zavarovalnine: Vsak prošilec (odrasel ali mlad) ter člani, ki zvišajo zavarovalnino, morajo sami plačati zdravniške stroške po 1. jan. 1926. Društva se naj dogovorijo z zdravnikom za vsoto, katero misli zdravnik računati za zdravniško preiskavo. Primer na vsoto za prošilca v odraslem oddelku je do \$2 in ne več, in \$1 za zdravniško preiskavo prošilca v mlad. oddelku.

Člani, ki zvišajo zavarovalnino: — Člani, ki zvišajo zavarovalnino, plačajo asesment po prejšnji zavarovalnini za mesec v katerem so sprejeti, za zvišano zavarovalnino plačajo pa še le prihodnji mesec in sicer na podlagi poročila iz gl. urada. Starosti takih članov ni treba tajnikom računati, ker to bo razvidno iz mesečnega poročila.

Pogrebni stroški: — V smislu pravil se ne plača manj kot \$5 in ne več kot \$250 za pogrebne stroške.

Operacije: — Jednota plača le za operacije, ki so navedene v pravilih; če operacijska lista ni predložena v teku šest mesecev po operaciji se ne plača oper. stroškov. Nadalje, se ne plača oper. stroškov, če ni član jednote nad leto dni.

Pasivni člani: — Člani, ki se prijavijo za pasivne, morajo plačati asesment za mesec, v katerem naznanijo tajniku, da želijo postati pasivni člani; pasivnost se pa prične še le z 1. dnem prihodnjega meseca.

Dijakška podpora: — Po 1. jan. 1926 se ne plača dijakom asesment niti podpora iz sklada izrednih podpor; konvencija je to zavrnila, torej vsak dijak mora sam plačati asesment ali pa postati pasivni član.

Prestopni listi: — Prestopni listi so brezplačni; če kateri član želi prestopiti k drugemu društvu, mora plačati asesment pri prejšnjem društvu za eden mesec naprej in še le tedaj sme tajnik izdati prestopni list. Recimo, da član naznani tajniku dne 3. jan. 1926, da želi prestopiti k drugemu društvu, mora tak član plačati asesment za mesec jan. in feb. 1926, na kar tajnik izda prestopni list in sicer takoj.

Potni listi: — Potni listi so brezplačni. Član, ki zahteva potni list, mora plačati ves asesment naprej in sicer za šest mesecev, oziroma za eno leto; poleg tega pa mora založiti \$2 za slučaj kakih izrednih asesmentov za časa, ko je odsoten; če ni nobenega izrednega asesmenta, dobi vsoto povrnjeno, ko se vrne iz stare domovine. Člani s potnimi listi plačajo asesment le v smrtninski sklad ter 18c v upravni sklad, niso pa opravičeni do bol. podpore niti do odškodnin. Člani, ki se vrnejo v teku 3 mesecev lahko prestopijo nazaj v bol. razred brez zdravniške preiskave; člani odsotni za več kot 3 mes. se morajo dati zdravniško preiskati, če hočejo prestopiti nazaj v bol. in odškod. sklad. Člani, ki odpotujejo v staro domovino radi zdravja, morajo to naznaniti na gl. urad predno odidejo, in ko se vrnejo, lahko prestopijo nazaj v isti razred brez zdravniške preiskave.

Spremembe oporok: — Spremembe oporok so brezplačne.

Mladinski oddelek: — Pravila mladinskega oddelka ostanejo taka kot dosedaj oziroma dokler jih gl. odbor ne spremeni. Tajniki bodo izpolnili poročila kot dosedaj.

Več delegatov je izročilo konvenciji različna poročila, kar želim sedaj pojasniti, kaj se more storiti in kaj ne.

Eni so zahtevali, da jedpota povzra asesment za 10c mesečno, tako, da bi bili člani mladinskega oddelka opravičeni do operacijskih stroškov. V smislu zakona je to prepovedano in se ne more izvršiti. Zakon samo do-

loča, da se otroci lahko zavarujejo le za smrtnino, torej to vprašanje odpade. Drugi so zahtevali, da bi sprejemali otroke v mladinski oddelek, ki so pod enim letom starosti; to je tudi prepovedano; vsak otrok mora biti najmanj eno leto star, predno sme pristopiti v jednoto. Nekateri so zopet hoteli, da bi znala smrtnina nekoliko več kot dosedaj; to je tudi proti zakonu države Illinois. Država je določila vsoto, za katero se sme otrok zavarovati, torej ni mogoče zvišati smrtnine.

Matthew J. Turk,
gl. tajnik.

IZ URADA GLAVNEGA PO- ROTNEGA ODSEKA S. N. P. J.

Zadeva br. Antona Pintarja. Člana društva št. 396 v Bucknerju, Ill. Bratu Pintarju je bila zadržana bolniška podpora radi nezaposelnosti bolniške nakaznice. Bolniški tajnik br. Novak je društvo obvestil in navedel vzrok ter obenem zahteval od društva potrebno pojasnilo, kaj je vzrok nezaposelnosti. Ker ni dobil dovolj jasnega odgovora, je ukazano bolniške podpore na predloženo bolniško nakaznico zadržal.

Brat Pintar je medtem bolehal dalje in tako je bila na seji predložena druga bolniška nakaznica ter odobrena. Ker brat bolniški tajnik ni dobil potrebne pojasnila radi prve bolniške nakaznice, je zadržal tudi drugo. Končno se je vrnila pri društvu porotna obravnava in je izpadla v prilog br. Pintarja. Društvo pa mesto da bi poslalo odlok prve instance a potrebnim pojasnilom na brata bolniškega tajnika, je poslalo priziv na glavni porotni odsek.

Glavni porotni odsek je na podlagi predloženih listin pronašel, da krivda radi zapoznele bolniške nakaznice ni bila na strani br. Pintarja in poleg se je tudi upoštevalo pojasnilo bolniškega tajnika, ki se glasi za br. Pintarja ugodno. Sodeč na podlagi predloženih listin je bolezen br. Pintarja resna in je malo upanja za popolno ozdravljenje.

Radi navedenih razlogov se glavni porotni odsek zliga z odlokom prve instance, to je, da se br. Antonu Pintarju, članu društva št. 396, Buckner, Ill., zadržana bolniška podpora nakaže.

Zadeva brata Ivana Kravanja, člana društva št. 117 v Yukonu, Pa. Brat Kravanja je vložil priziv na drugo instanco radi odklonjene bolniške podpore. Bolniška podpora mu je bila odklonjena po bolniškem tajniku radi nezadostnih obiskov od zdravnika. Društvo je bilo obveščeno, da se v smislu 6. točke XXII. člena pravil bolniška podpora br. Kravanja ne more nakazati.

Br. Kravanja je pa vložil pri društvu pritožbo in se je vrnila porotna obravnava. Slednja je izpadla v prilog tožitelja, toda br. bolniški tajnik ni upošteval odloka prve instance, temveč je na podlagi pravil ponovno odklonil nakazati bolniško podporo.

Br. Kravanja je vložil priziv na drugo instanco na glavni porotni odsek. Iz priziva je razvidno, kar naveda društveni tajnik br. Medved, da radi nezadostnih obiskov zdravnika ni krivda na strani br. Kravanja, temveč je krivda zdravnika, kateri ga je zdravil. Zdravnik mu je odsvetoval prepogoste obiske, ker ga je zdravil na poseben način.

Glavni porotni odsek ne zanika, da bi ne bilo možno, da bi zdravnik ne podal označene izjave in da je bolnik upošteval nasvet zdravnika, toda glavni porotni odsek mora upoštevati pravila. Pravila so merodajna in zakon za jednoto, in se morajo upoštevati, kajti kršenje pravil je kaznjivo dejanje.

Radi navedenih razlogov glavni porotni odsek zavrača odlok prve instance, obenem je pa o svoji odloki, da se bolniška podpora, odklonjena v smislu navedene točke in člena pravil, br. Ivanu Kravanju, članu društva št. 117 v Yukonu, Pa., ne more nakazati.

— Zadeva brata Leopolda Bolticha, člana društva št. 169 v Fitz Henryju, Pa. Br. Boltich je vložil priziv na drugo instanco radi prikrajšane operacijske podpore. Operacija br. Bolticha ni navedena v pravilih in glede operacij, ki niso navedene v pra-

vilih, odločuje vrhovni zdravnik. Brat Boltich je prejel \$50. Odlok vrhovnega zdravnika pri sličnih zadevah je glavni porotni odsek do sedaj vedno upošteval, kar znači, da zadeva br. Bolticha ne more biti izjema. Iz navedenega razloga glavni porotni odsek potrjuje odlok vrhovnega zdravnika, kar znači, da je br. Leopold Boltich, član društva št. 117 v Yukonu, Pa., prejel vse, kar mu pripada v tem oziru.

— Zadeva ses. Helene Kochevar, članice društva št. 313 v West Frankfortu, Ill. Ses. Kochevar je vložila priziv radi neizplačane operacijske odškodnine \$25. Operacijska lista izkazuje, da je bila operacija izvršena radi splava. Pravila za operacije radi splavljenja ne dovoljujejo odškodnine. Prva instanca, društveni porotni odsek, je ses. Kochevar priznal operacijsko odškodnino, toda kakor pri vsaki drugi zadevi, tako se tudi tukaj v prvi vrsti merodajna pravila. Sestra navaja v zagovor, da je njene nezgode kriva nesreča za časa, ko je divjal tornado, da jo je vrglo čez tri sto čevljev daleč. Glavni porotni odsek tega ne zanika, toda s tem še ni rečeno, da alični dogodki spremenijo točke v pravilih. Kar velja za eno članico, mora veljati za drugo. Ena mera za vse enako.

Radi navedenega razloga glavni porotni odsek zavrača odlok prve instance, kar znači, da ses. Helena Kochevar, članica društva št. 313 v West Frankfortu, Ill., ni opravičena do operacijske odškodnine.

— Zadeva ses. Ane Studin, članice društva št. 347 v Mc-

Keesportu, Pa. Ses. Studin je vložila priziv na glavni porotni odsek radi odklonjene bolniške podpore v znesku \$111 (sto in enajst dolarjev). Sestra je zavarovana tri dolarje dnevno. Društvena porotna obravnava je priznala sestri označeno vsoto, toda bolniški tajnik, br. Novak, ni upošteval odloka prve instance. Glavni porotni odsek je na podlagi zdravniške izjave in v smislu pravil, 17. točka, XXII. člena, zavrgel odlok prve instance, kajti zdravniška izjava dokazuje, da je sestra obolela radi splava, to je radi splavljenja. Zdravnik pa ni nikjer označil, kateri dan med časom bolezni je sestra imela splav, temveč je le označil datum začetka bolezni, datum, ko se je javila zdravim in pa bolezen splav. Ses. Studin je bila sprejeta v jednoto dne 12. oktobra 1924, zbolela je 15. februarja 1925. Torej v slučaju, da bi bili glavnemu porotnemu odseku predloženi dokazi, da splava ali nerednega poroda ni bilo možno preprečiti, bi sestra itak ne bila upravičena do porotniške odškodnine, ker v smislu pravil še ni bila dovolj dolgo časa članica jednote. Drugič pa, ako bi tudi bila upravičena do bolniške podpore, bi bila do lase upravičena po preteku petnajst dni po splavu. Zdravnik pa ni nikjer označil, kateri dan je sestra imela splavljenje.

Radi navedenih razlogov je glavni porotni odsek oavojil odlok, da ses. Ana Studin, članica društva št. 347 v McKeesportu, Pa., ni upravičena do zahtevane bolniške podpore.

Martin Zelesnikar,
Frances A. Tauscher,
John Kridmanit,
Mary Udevich,
John Tordell.

Vesele Božične praznike in Novo leto

voščil vsem rojakom, znancem in prijateljem

JAKA GORJANO

upravitelj podružnic:

American Line, Anchor Line, Cunard Line, Red Star Line, White Star Line, White Star Dominion Line in Kraljevi Holandski Lloyd.

Ljubljana, Kolodvorska ul. 41. a.

DRAMATIČNO DR. "SOČA"

priridi na starega leta večer

Igra

"ŠPANSKA MUHA"

v treh dejanjih.

Igra je zelo zanimiva in ker se smatra, da si želi vsak nekoliko razvedrila se torej uljudno vabi rojake in rojakinje domače in iz bližnje okolice, da se polnoštevilno vdeležite te prireditve. Takoj po igri zapoje pev. zbor "Soča" par krasnih domačih pesmi in sicer pod vodstvom Mrs. Frank Lepich. Pri igri sodeluje Livekov orchester, ob katerim bomo tudi s plesom dočakali Novo leto 1926. To bo čisto domača zabava in je namenjena samo za Slovence.

Vstopnina za odrasle je 50c, za otroke po 25c.

Za obilo vdeležbo se priporoča ODBOR.

VABILO NA

Veliko maškeradno veselico

katero priredi

DRUŠTVO "SLOVENIJA" ŠT. 44, O. S. B. P. J.

V SOBOTO VEČER, DNE 9. JANUARJA 1926

v Narodni dvorani na 1802 S. Racine Ave. in 18. cesti

Najpomembnejše maske dobe nagrado v vrednosti do \$200.

Začetek veselice je točno ob 8. uri svečer.

Vstopnina je 50c za osebo.

Uljudno vabimo cenjeno občinstvo Chicago in okolice, da se polnoštevilno vdeležite te veselice. Zabave bode dovolj za vse in tudi za lačne želodce in suha grla bo dobro oskrbljeno.

Pridite vsi, vabi ODBOR.

NOVO LETO

prijeti pravilno je velikega pomena za celo leto in poznejšo dobo.

Prišnite ga s naganjem vsaj malega dela svojega zasluska ter nadaljujte s naganjem redno.

Pri nas lahko prišnete novo vlogo s zneskom:

\$5.—

ter nadaljujete s poljubnimi zneski. Obrestovati prične-
mo vlogo s vsakim prvim v mesecu ter plačujemo obresti
po:

4%

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt St.

New York, N. Y.

The Young S. N. P. J.

West Allis, Wis. — Dear Editor:—It makes my heart leap with joy, to glance through this paper and find in it an article, written by one of our young brothers, especially from one of our young sisters.

As I think that I understand the ways of our young brothers and sisters, it is hard for me to imagine how far they are going to carry the work that they have started by organizing separate lodges of our S. N. P. J.

As I have been more fortunate in that I can read and write Slovenian, I have been able to conceive through what hardship my young brothers and sisters will have to go before they can realize their ambition. In the next few lines I shall try to point out some of these obstacles, that are in the path of our progress.

To begin with, I haven't the faintest hopes of our Society editing an English paper if I can take the results of votes cast for and against it from Lodge 16 in Milwaukee, with over 500 members, and Lodge 104 in West Allis, with over 200 members; and take that as an average for the rest of the Society. We all know that without some means through which we can correspond with each other and the Society as a whole, our progress will be very slow and monotonous. I said before that I understand the ways of our young brothers and sisters, and by that I meant, that if anything is dreary and monotonous, our young folks are likely to drop it, as they want something to do, which is exciting and which promises results in the near future. I know that some of you will say, "I'm going to stick to the finish." But, my dear brothers and sisters, how many of you are going to stick to the finish? I'll admit that there are some of you who are in this with your heart and soul, and that these will do everything in their power in order to help the thing along to the end; but what are you going to do if the end comes before you have achieved your ambition? You will probably do the next best thing, and that is to drop the matter from your mind entirely. In other words you'll say, "Let nature take its course." I hope that this never comes to pass, but just remember that those that come after us will have it so much harder, as they will have our failure to contend with. And those of you who know how hard it is to start something that has been tried before and failed will agree with me.

Although I may be a little too optimistic about this matter, I wish to say this much: It's always best to think good, and then when you have come to the conclusion that the thing is practical, go ahead and do the best you can; for you will be prepared to meet the obstacles and overcome them, as you will have been prepared for them.

Through being able to read this paper and other papers and books, including those that write against our organization, I have been well able to find out what hard times our fathers and forefathers had, to organize the S. N. P. J. Anyone that is their enemy is our enemy also, and that being the case it is the duty of those of you, who are leaders in this new movement, to acquaint yourself and others of the hardships that our fathers endured, and why they suffered; for if you expect our young generation to continue the good work which they have started, they must have a good reason. And if they are told about the battles between progress and its enemies, they will have a good reason to do the hard work which is ahead of them.

I have been gathering all the information of our young organizations, that would later help me in organizing a Junior Lodge in Milwaukee; but I haven't been able to get any news as to how the lodges are progressing. So I am appealing to the members of other lodges, to let me know their progress; so I can show the boys and girls here that

there is somebody behind the movement, and try to get them interested in it. If you don't care to write in the paper, it will be just as good if you will write me a letter and give me the information that I am seeking.

Hoping to hear from some of my young brothers and sisters, I am thanking you now for your troubles in doing me this favor.

I have much more to write, but I shall have to close in order not to cause the editor too much trouble; for he might get angry at having so much to read and throw it in the waste basket, before he got through with it. But I want to assure all you young brothers and sisters who are in this movement, that I am with you till the end. — Joseph Radelj Jr.

Chicago, Illinois.

"It is given to few to add to the store of knowledge, to strike new springs of thought, or to shape new forms of beauty. But so sure is it that men like not to be led, but to follow, so sure is it that the future of the world lies in the hands of those who are able to carry out the vision of a new step further than their predecessors." — Tom Huxley.

The future of the S. N. P. J. lies in the hands of the American speaking Yugoslavs. Shall we carry her good work a step further than our predecessors, or shall we lay idle and watch her die a sad, natural death? That is the question that we, the American speaking Yugoslavs must answer.

We, the American speaking Yugoslavs, must remember, that the S. N. P. J. was the first Yugoslav fraternal order, that recognized the fact that each member has such a thing as a brain, which should be used by him upon all occasions, to do his or her independent thinking. The S. N. P. J. fought vigorously, religious and political bigots, and orthodox ideas. She strove hard, to develop and enlarge the mental faculties of her individual members, by enlightening them in their daily tasks and by enabling them to comprehend a multitude of different subjects and ideas; thus she brought hope, happiness, and prosperity to thousands and thousands of people.

We, the American speaking Yugoslavs, cannot let such a movement die. We must encourage and help it to live and to prosper. Let us face the situation, like real soldiers, and get into action and help to build the S. N. P. J. and make it a better, stronger, and more powerful fraternal society. Let us organize at least one new American speaking lodge every week, which shall serve as a living memorial, in honor of the memory of our deceased founders, our gallant predecessors. Let this living memorial spread like a web from coast to coast, and let us have an American speaking lodge of the S. N. P. J. in every Yugoslav community in America.

Although, the idea of having American speaking lodges within the S. N. P. J., is a novel one, it is morally and economically sound. We must improve our own moral, intellectual, and economical standards; those can only be improved through association, co-mingling, and intercourse of your ideas with your fellow men. That means, that in the first place you must have a common meeting place in your community. Why not make the American speaking lodge of the S. N. P. J., the center of all your social, moral, intellectual and fraternal activities?

Every new movement has its struggle to succeed. It took seven years of hunger, dreadful suffering and bloodshed to win the war for American Independence. In the struggle to emancipate the slaves, the first agitators were abused, beaten, lynched, but in spite of all those cruelties and harsh treatments they carried on, and their ideas triumphed with the ending of the Civil War. To-day Col. Mitchell, the new crusader, the champion of unified Air Service and Air-craft defense, is being persecuted and prosecuted at Washington; but his moral courage has not retreated one single inch, and his ideas shall triumph just like day follows night, because his ideas are sound ones. In like manner, the movement to organize American speaking

lodge within the S. N. P. J. shall triumph. We have a hard and rough road to travel; we may be ridiculed and we may even meet with reverses, but we should fearlessly carry on our struggle to a successful victory. Nature has decreed that we shall win, and we shall win, if we, the American speaking Yugoslavs, so will.

Become a Knight of Progress, clad in the armour of a strong will to succeed, and pilot this new movement in your community. Be the new crusader of hope, happiness, prosperity and enlightenment. Get ten members together, either new or transferred from existing Slovenian speaking lodges, and start an American speaking lodge in your community. To cut down the expense of organizing such a local lodge, you may be able to secure the services of some friend who would be willing to allow you to hold the first meeting in his home. Chicago, Cleveland and Detroit, each has its American speaking local lodge. All were organized during the last few months. Congratulations, to those Knights of Progress, those new Crusaders. What town, village or city shall have the honor and the distinction to be the next Crusader of this new movement? Who shall be our next public spirited member that shall guide and lead the next organized American speaking lodge of the S. N. P. J.?

Buckle down to brass tacks! Now. Show your American-Yugoslav gumption; that you can put a proposition across, regardless of the number of obstacles that lie in your way. Become the new leader in your community. I appeal to you, the American speaking Yugoslav, organize, organize, American speaking local lodges in your community, and thus build a living memorial to the founders of the S. N. P. J. and to the members of your race; a memorial that shall have a perpetual existence, and which shall always shine bright, as the stars in the sky during a clear night, through its accomplished achievements in the community, and a memorial that shall live as long as the Yugoslav race exists in America. — Richard J. Zavertnik.

A Good News from Detroit.

Detroit, Mich.—I am calling upon the youngsters in the vicinity of Detroit to take up the duty of our seniors.

We have organized an English speaking lodge of the S. N. P. J. in Detroit, so that we can conduct business of our own, leaving the seniors aside. It may be strange to some of our senior members, but they ought not be alarmed, because we intend to uphold the principles of our seniors. This is much more convenient way to the English speaking members. By doing so we believe that our lodge will grow much faster.

The officers of our new lodge are: President, Paul Selnick. Vice-President, John Mihelich. Secretary, Jeannette V. Kenich. Treasurer, Fabian Babich. Minute Man, William Mihelich.

We also have half a dozen of new members: John Mihelich, Mike Nagel, Lucy Oseppek, Joe Lendich, Steve Lendich, and Fabian Babich.

Our organizers are: Mary Grum, Jeannette V. Kenich, Paul Selnick, Anton Jurca, Joe Mihelich, and William Mihelich.

We will hold our next meeting January 3, Sunday morning, 10 o'clock, at 1768 Wanda ave., Detroit.—William Mihelich, Recording Secretary.

JAVNA GOVORNICA

(Nadaljevanje s 8. strani.)

odseka rešuje zadeve pristranske, ima prizadeti član pravico spisati obtožnico in obtožiti prizadete glavnega porotnika, v smislu pravil na pristojno mesto. Pripomnim naj, da je zapisati obtožnico prav lahka reč, toda prinese dokaze, je druga. Razume se, da je gl. porotni odsek v celoti lotitako lahko obtožiti, ako ima prizadeti zato potrebne dokaze. Brez upravičenih dokazov seveda ne gre.

Br. Stefančič je bil pismenim potom opozorjen, ako se mu godi krivica, naj se posluž svojih pravic, v smislu pravil. Toda br. Stefančič se ni oziral na svarilo odgovornega urednika "Prosvete", temveč je svarilo kakor tudi pravila prezrl in lopnil po glavnem porotnem odboru ter nazval člana gl. porotnega odseka za lažnjivca. Br. Stefančič naj

so uverjen, da gl. porotni odsek tega ne bo mirno prenesel, temveč se bo poslužil pravil in to v polni meri.

Koliko časa je kdo član jednote in koliko je že storil za jednoto je zadeva vsakega posameznega člana. Po pravilih smo vsi enaki, naj bo kdo član 20 let ali pa tri mesece. Pravila ne izkušajo, da bi imel član več pravic kot drugi. Pravila so merodajna za vse enako.

Ako bi imel br. Stefančič le trohico dostojnega čuta v sebi, bi gotovo ne prišel v javnost z njegovo "kritiko" prej nego bi imel za svojo trditve v rokah potrebne dokaze. Toda br. Stefančič nima nobenih dokazov za njegovo trditve, kar jasno dokazuje odlomek iz pritožbe br. Markoviča. Pritožbo je pisal br. Markovič in ne gl. porotni odsek. Ako slednja ni resnična in ne odgovarja resnici, ali je potem glavni porotni odsek odgovoren za vsebino iste. Nikakor ne, temveč je odgovoren tožitelj sam. Toraj čemu predbojivati glavnemu porotnemu odseku nekaj, kar ni njegova krivda.

Dalje br. Stefančič naglašala, da se je upoštevala le ena stran, in sicer tista, pri kateri so za hrbtom udrihali po njem. Ta je zopet debela, br. Stefančič, vsaj upam, da je br. Stefančič, vsaj toliko resničnojuben, da bo priznal, da je bil pravočasno obveščen glede pritožbe br. Markoviča, in sicer dne 18. januarja t. l. Odgovor br. Stefančiča je pa datiran z dnem 28. januarja t. l. Kaj vsebuje njegov odgovor, upam, da sam dobro ve, ker toliko pozabljiv gotovo ni, da se ne bi mogel spominjati glavnih odlomkov. Resnica je ravno obratno, in to je, da so udrihali po br. Markoviču in ne po bratu Stefančiču. Slednje naj br. Stefančič kot "resničnojuben" upošteva. Pritožba br. Markoviča je pisana v dostojnem tonu in v smislu pravil, pri tem ko se žal o drugi strani, to je proti br. Markoviču, ne morem izraziti, da je vsebina povsem dostojna, temveč igra vlogo precejšna osebnost. Br. Stefančič in brat Markovič sta danes lahko povsem iskrena osebna prijatelja, toda v svojih rokah je črno na belem, in to drži. Kar je zapisano se ne da zbrisati. Omenim naj, da skupna menjajoča se korespondenca glede zadeve br. Markoviča obsega celih 31 pisanih strani.

Dolgo vrsto let, od tretje redne konvencije dalje, poslujem kot član glavnega porotnega odseka S. N. P. J. izvemli snega termina. Tri brate predsednike gl. porotnega odseka, pod katerimi sem posloval kot član odseka, še krije hladna gruda, in slednjič, dokler mi ni bilo poverjeno predsedništvo, sem posloval pod predsedništvom br. Underwooda. Toda nihče mi še ni mogel predbojivati pristranskega delovanja, in mi tudi ne bo, kajti predobro se zavedam odgovornosti poverjenega mi urada. Je pač težko rešiti pritoženo zadevo v obojestransko zadovoljstvo, posebno še, ako obstoja med obtožencem in tožiteljem osebno sovražstvo radi političnega ali verskega prepričanja. — Martin Zelenikar.

Collinwood, Ohio. — Čedalje bolj se širijo neresnične govorice od oseb, ki prav dobro vedo, da zavijajo na nepošten način. Razvidel sem, da je takih oseb edini namen obistiniti in škodovati njim neprijaznim članom in S. N. P. J.

Naj zadnji siji sem se uveril, da večina članstva društva sploh ne ve prave resnice in veruje v natekovanja. Prav dobro mi je sedaj znano manevriranje oseb, katere bi sedaj rada oprale sebe in pokazale druge člane in ne kaj glavnih odborikov v drugi loči. Dolžnost me torej vede kot prizadete in napadene člana, da opišem cel napad tako kakor se je izvršil. Pisal bom resnico, za katero jamčim sam in tako kakršna je bila. Želim, da članstvo izve resnico in sodi po svojem, kaj je pretep in kaj napad ter vidi, kaj se godi v naši djini jednoti pri društvu, ki so pod vplivom Kristanovih namestnikov.

Dne 11. januarja 1935 sem bil involjen na redni mesečni siji društva Mir št. 428 v Collinwoodu, katerega član sem, in predsednik v točki br. Anton Zelenikar proti Martinu Zelenikarju.

društvo zaviščevalo tri obtožnice za dva meseca in jla hotelo direktno zavreči, uvidevši, da se ne morejo rešiti, oziroma jih neče na rednih sejah, sem stavil predlog, naj se skliče izvanredna seja in se rešijo obtožnice, kar je bilo sprejeto. A čujte, rešile se niso, dve obtožnici sta morali iti naprej na drugo razsodišče, gl. porotni odbor, katere je rešila potem 8. redna konvencija, oziroma potrdila odlok. Ena obtožnica, ki se je tikala očitana stavkoistva, o katerem je članstvo že čitalo, je pa rasplala v nekem kotu in spi še danes spanje nepravilnega.

Izvanredna seja je bila sklicana za nedeljo dne 1. marca 1925 v navadnih prostorih v Slovenskem domu na Holmes ave., in sicer za 9. uro dopoldne. Vezala me je dolžnost kot izvoljenega porotnika in obenem tožitelja in predsednika, da se seja udeležim. Dospel sem pred dom ob devetih pet minut. Glavni vhod in tudi drugi vohi v dom so bili zaprti, dasiravno pred 9. uro je bilo vse odprto, kar se je posneje izkazalo. Priprisan sem bil iti skozi klet, ako se seja hočem udeležiti v gornjih prostorih. Omenim naj še, da se v kleti nahaja pivnica, kar baš ni prijetno za mladino in članice, katere morajo skozi ta prostor na seja. Prispevsem v klet, gotovo nič slabega slučajem, stopi proti meni bivši brat A. K., kateri me prav prijazno pozdravi po imenu a pripomoči: "Ti si tisti, katerega sam čakal." Ni bilo časa, da bi odgovoril, ker v istem trenutku me je udaril po očesu in se vrgel name kot razbojnik iz zasede. Prišel je udrihati. Pripravljen sem je tako in nenadoma, da ni bilo misliti na kako obrambo in tako je udrihal na dno in levo kakih šest minut, da je prišel br. Mravljje, kateri je videl, v kakšnem položaju se nahajam. Prijel je pobesnelega ravno v trenutku, ko je zamahnil s steklenico proti moji glavi skajoč: "Hudič, ubil te bom!" Mravljje ga je opominjal: "Loj, tepe se živina, ne človek." Zahvaliti se imam temu bratu, kar mi je brezdvomno otežilo življenje. Na pripombo br. Mravljjeta je spustil steklenico in udaril po njem, kateremu je v tej priliki izbil tudi en zob, na kar je pokazal meni vrata in pravil: "Zgubi se ven in nikdar več ne prestopi vrat Slovenskega doma!" Pozneje sem dobil vstop skozi stražnika, kateri je povedal napadalcu, da ne more prepovedati vstopa, ker sem član društva in jednote.

Omenil sem že, da sem obtožil predsednika radi kršenja pravil, kar je prepovedal kandidature v društveni odbor in več drugih kršitev. Pri pravoreku porotnega odbora sem se moral umakniti iz dvorane. Komaj stopim na prag, se priigrami kritiki najetih, sorodnik napadalec, nečlan S. N. P. J. Bil je skrit na stopnicah, ki vodijo v podstrelje, gotovo pripravljen na boj. Prime me in prav "prijazno" nahrulil z besedami: "Ti nimaš nič opraviti tukaj, zgubi se takoj ven. Gotovo se nisem hotel prepirati, šel sem mirno doli, najetel mi je sledil do vrat."

Bratje in sestre, tako je sedaj, da nima pravice član društva pri S. N. P. J., ako je drugega mišljenja. Diktirajo nam že nečlani. Vedno vprijačo po časopisih, da krati S. N. P. J. in članstvo pravice verskega prepričanja. Kdo krati avobodo?

To se fakti, kateri so neovrgljivi in iz tega se lahko učimo. Gotovo, jaz sem molčal, ali ko je šakal poln, se sam odvalje.

Bili sta mi pri tem nesramnem napadu zlomljeni dve rebri. Imam zdravniško spravevalo in zdravnik na razpolago; doprinesel bom, kadar bo čas zato. Mislim, da to ni pretep, ako človek nima časa, da bi se branil. Brezmišeln je taka trditve, kar vem, da ni live stvari na svetu, da bi ne branila svojega življenja, ako ji je le moč. Vsa razumen človek bo vedel, ako se sopro val vohi in napadalec čaka, kakor se je sam izjavil, na svojo štev, da okriti najetel tudi ni bil brez vzroka. Gotovo se je ustavila past in je bil napad dogovorjen. Sedaj pa pride nekaj oseb, katere hočejo voditi več kot napadeni sam. Pravijo, to je bil pretep, kateri se ne tiče društva. Vprašam vas, ali sem jaz šel v pivnico na pretep, ali sem šel na društveno seja? Ali je to sem izvolila name in pred-

niko ali me je društvo? Tudi nisem obtožil pivnice, temveč društvenega predsednika. Povejte raje po pravici, da ste hoteli za vsako ceno preprečiti mojo navzočnost. V tem smislu je bila vložena tudi obtožnica in najprevo pri društvu, kar je po pravilih. Ali obtožnica ni bila pri društvu sprejeta; zakaj? Ker je kričal napadalec: V koš z njo! Hoteli so jo vreči v koš. Ni mi preostajalo drugega kot da grem po poti razsodišč po pravilih, kar sem storil in poslal obtožnico na gl. porotni odbor, ko društvo ni hotelo vzeti obtožnice v poštev in ni vpeljalo preiskave v navzočnosti prizadetih. Brez zaslišanja napadene je preiskava enostranska in nepravilna. Take preiskave se vršijo, ako se hoče škodovati posamezniku v prid večini, kar je proti pravilom. Ako se izvrši kaj takega, je seveda enostavno lahko, ker ni ugovora. Potemtakem bi obsodili posameznega člana tudi na vislice ali na grmado, pa to gotovo ne morete, ker časi inkvizicije so minili. Izgovori ne bodo koristili prav ničesar, ker nepoznanje je pravil ne opravičuje nikogar, tako tudi ne društva. Po tolmachenju pravil ima vsak član pravico, da se posluž civilnega sodišča. Edino član se ne sme poslužiti civilnega sodišča, ako toži jednoto prej kot je rešena zadeva pri vseh jednotlivih razsodiščih. Posamezen član pa se ne smatra kot jednota. Ako je član napaden ali celo ubit, je gotovo, da bodo civilne oblasti uvedle prej preispavo, predno bo jednota vedela o tem in poročali bodo sami sodniške zapiske. Izgovor torej ne bo držal.

Kot sem že omenil, nisem bil še nikdar zaslišan pri društvu in po mojem nima pravice nekaj članov reševati zadeve, katere so izključno društvene, katere se morajo doprineseti pred članstvo, da jih reši na sejah in splošno brez navzočnosti prizadetih. Ako se sklepa in zaključuje nekaj, kar spada na seja, je gotovo, da ne bo prišla nikdar resnica na dan. Vedelo bo o tem le nekaj članov. Upam pa, da zdaj pride resnica na dan. Apeliram na vas, bodite pripravljeni in zaslišate priča in potom obojestransko, ne samo eno. Potem morejo biti vaše prošnje in prizivi še le uslišani. Nikakor pa se ne morejo upoštevati stvari, katere ne odgovarjajo resnici. Kadar boste storili vašo dolžnost, boste mogli pisati, kaj je pretep, kaj napad. Dolžnost vas je, da doženete, kaj je resnica in zatem ne bo več govora o osebnem prijateljstvu, kar seveda boste morali dokazati.

Osebnost poznam samo eno osebo, katero sam videl v svojem življenju dvakrat v navzočnosti več naših članov, kateri bodo dokazali naše prijateljstvo, ostalih štirih pa še nikdar videl nisem in aploh ne vem kdo so. Vem le toliko o njih, kar čitam in iz tega razvidim, da so trezno misleči, ki mislijo s svojimi možgani in ne potrebujejo diktatorjev. Konvencija S. N. P. J. je najvišja je oblast in na 8. redni konvenciji S. N. P. J. je bilo 279 delegatov in glavnih odborikov, kateri znajo trezno misliti. Gotovo so preudarili dobro, ker so slišali obtožnico in so glasno potrdili odlok gl. porotnega odbora. Vedeti bi morali, da posamezna društva ne morejo zavladati nad konvencijo, vrhovno oblastjo.

Se nekoliko naj omenim in povem oni oseb, članu, kateri se izraža in tolmači zadevo s sodišča nepravilno. Jaz smatram zadevo drugače, kot bo pritrdil tudi vsak misleči človek. Mislim, da točiči, ki pravdo izgubi, plača vse sodniške stroške. Obravnava je bila v resnici "disčaržna". Jaz nisem plačal centa, dobil sem namreč še onih \$100 nazaj, katere sem založil za warrant. Vsa komur je znano, da na sodnih ni ničesar zastoj. Tako ne napravi odvetnik niti ene stopnje za bavlavo. Da bi bil po političski voz zastoj, tudi ne bo nikdo veroval. Imel sem odvetnika. Kdo je plačal njega in vse stroške, ne vem. Vedela pa bo prav dobro dotična oseba, katere je bila navpoča kot nepovabljen gost. In ako šeli več podrobnosti, povem še več! Imam dosti svedokov, pred katerimi je povedal njegov najbližji prijatelj, akoravno se je izrazil, da ne gre za pričo, ako bo potrebno, pa bo šel. Predsedniku korporacije se ni treba čuditi, da ve za vse poslo-

(Zaključek na 1. strani.)

JAVNA GOVORNICA

(Nadaljevanje s 6. strani.)

vanje. Spominjal se bo prav gotovo v direktoriju J. D. kateri je prevzel, da dobi vpogled v tisto poslovanje in kateri prav veliko ve povedati, kjer ni potrebno, v vsakem slučaju pa se skriva. Edino, kar je, je premalo odkritosti in preveč farovski hinavščine. Malo več močate odkritosti, pa bo pri društvu mir. Dokler pa bodo popi diktirali, tega ne bomo dosegli in le škoda imena društva. Da je temu v resnici tako, naj služi v dokaz naše predsedništva, bodočega predsednika, izraz ob priliki volitev: Prevzel sem predsedništvo, ker sem dal ime temu društvu, da zopet napravim mir. Ta mož se rad ponaša, da je svobodomelec in kakor je pokazal, ne bo miru. Izrazil se je: "Nisem socialist, ne komunist, ampak svobodomelec, kakor jednota." Ni še dolgo, kar se je na istem mestu izrazil, da je pravi socialist. Mislim, da sam dvomi o svoji svobodomiselnosti in socializmu. Povdarjal je: Ako ne moreš človeku do živga z besedo ali pisanjem, udari ga s pestjo. To je dosti povedano od svobodomisla. Lepa taka krščanska, bratska ljubezen.

Bratje in sestre, lep je napredek v 20. stoletju in pri najbolj napredni organizaciji S. N. P. J. Vsi apeli in pojasnila glavnega predsednika S. N. P. J. so zadeli na gluha ušesa pri klerikalnih društvih. Oni si lastne moči, ne oziirajo se na glavni odbor. Že večkrat je imenovan povdarjal, da ne potrebujemo Chicaga, mi rešimo naše zadeve pri društvu. Kako, to je stranskega pomena. Bodimo pripravljeni v bodoče! Ako ne bomo sedeli mirno na svojih sedežih kot egiptovski mumije in ako ne bomo kimali, kadar gospod pocuknejo za vrvice, gorje nam; pela bo pest. To so nam obljubili krščanski svobodomislci v 20. stoletju. Cenjeni urednik, za ta dopis odgovorjam popolnoma sam, ker je resničen. Ako pa dvomite, vas prosim, da ga predložite seji glavnega odbora v pretnes, ker pravila in vaša navodila zahtevajo to. — Joseph Presterl.

Manor, Pa. — Vsemu članstvu S. N. P. J. je dobro znano, da se delavskemu narodu godi velika krivica radi prohibicije. Sedaj je jako ugoden čas, da vsako društvo, naj pripada tej ali oni organizaciji, pošlje protest na svojega kongresnika, ker ako sedaj ne porazijo prohibicije postave, bomo postali popolni sužnji. Nasprotna stranke so jako pridno na delu in dolžnost vseh Slovencev, bivajočih v Ameriki, je, da ne zamudimo ugodne prilike. Moje mnenje je tako, kar zemlja rodi, naj narod uživa. Vsemu članstvu S. N. P. J. voščim srečno novo leto 1926. — Frank Demshar.

Warren, Ohio. — Društvo "Jan Hus" št. 321 S. N. P. J. v Warrenu, Ohio, je na svoji letni seji 20. dec. t. l. razpravljalo o resoluciji društva "Sloga" št. 16 S. N. P. J., ki je bila priobčena v Prosveti dne 4. nov. t. l., ter soglasno sprejelo predlog, da to resolucijo podpira, progresivni blok pa pozivlja, naj dokaže, kar je pisal proti gl. odbornikom S. N. P. J. Če je kaj korumpiranega v gl. uradu S. N. P. J., mora iti ven.

Za društvo "Jan Hus" št. 321 S. N. P. J. v Warrenu, Ohio, dne 22. dec. 1925: Predsednik: Frank Modic. Tajnik: Eugen Mikuš. Blagajnik: Jakob Persin.

Rojaki! Organizirajmo se in postanimo svoji lastni gospodarji!

Johnstown, Pa. — Slovensko hranilno in posojilno društvo of Franklin-Conemaugh stopa s 1. januarjem 1926 v enajsto leto svojega uspešnega delovanja pod našimi rojaki v Johnstownu in Cambria County. Skromno in polagoma se je razvijalo, brez kričočih oglasov, kot organizacija, ki je ustanovljena izključno od revnih slovenskih premogarjev, ki jo niso mogli založiti takoj z bogatimi vstopi kot na primer organizacije, ki jih ustanove imovite stranke radi tega, da žanjejo že takoj od začetka masten profit in odirajo ljud-

stvo. Naše društvo je rodila potreba in nič čudnega ni, ako je potrebovalo mnogo delj časa, da se je razvilo v mogočno gospodarsko institucijo, katero se danes razun par drugih kot na primer ena v Clevelandu in druga morebiti v Chicagu, smatra eno najmočnejših slovenskih denarnih zavodov v Ameriki, katere lastujejo izključno delavci. Vredno je torej, da se ozremo nazaj in površno premetimo delo tega našega važnega denarnega zavoda kakšno naziranje je bilo med nami pred desetimi leti in kakšno je dandanes, smelo lahko trdimo, da se je v tej kratki dobi mnogo spremenilo in da naši rojaki trumoma vstopajo in se gospodarsko organizirajo, ker spoznavajo, da v skupnosti imajo moč in zavetje ob denarnih stisk, dolgih stavk ali slučajev boleznih.

Slovensko hranilno in posojilno društvo of Franklin-Conemaugh, Pa., je bilo ustanovljeno leta 1915. Vodja ustanoviteljev je bil Viljem Sitter, sedaj v Clevelandu, Ohio. Poleg njega so označeni kot "charter members" Louis Bavdek, John Lupek, Anton Gabrenya (sedanji tajnik društva) in Louis Krašna (že umrl) poleg še drugih 10 direktorjev, ki so še vedno direktorji ali pa člani pri društvu. Skromno je bilo delo od začetka in le malo vpliva je društvo imelo med rojaki, ker vsakdo se je bal investirati najmanjši znesek v društvo. Splošno je prevladovalo mnenje, da je to le namišljeno nastavljen past v korist nekaterih. Imelo je društvo tudi skrite sovražnike, ki so razgovarjali še iste, ki so se vpisali, in čestokrat se je dogodilo, da je mnogo delničarjev zahtevalo denar nazaj, kar se je tudi zgodilo. Danes vsi tisti priznavajo, da so storili napako, ko so društvo pustili, kajti njih delnice so že v mesecu juliju dozorele in z nekakšnim obžalovanjem gledajo, kako ostali prejema polne vsote po \$200 za vsako delnico. To so oni, ki so ostali zvesti principom svojega društva.

Kot omenil, je polagoma postalo to društvo za naše razmere že mogočna denarna ustanova. Na 80 slovenskih domov danes stoji po zaslugi tega društva. Le malo je danes slovenskih družin, da bi ne lastovale lastnega doma. Ne rečem, da vse, ali večina so iste včlanjene pri našem društvu, s katerega pomočjo so si zgradile svoj dom in kateremu odplačujejo v lahkih obrokih glavnico. Kot člani prejema obresti potom svojih delnic zopet nazaj v svoje roke, za kar se lahko trdi, da plačujejo sebi.

V prošlem mesecu juniju se je društvo preselilo v svoj lasten dom. Kupilo je zemljišče in poslopje od prejšnje Conemaugh Deposit Banke, ki se nahaja tik City Halle v Conemaughu krasen urad, in napis na pročelju ti označuje, da je to lastnina Slovencev, in sicer na najlepšem prostoru tega mesteca.

Da društvo napreduje, naj znači, da je pred enim letom izžrpalo inkorporirano glavnico \$200,000.00 in bilo primorano jo zvišati na vsoto \$1,000,000.00. Danes ima okrog 2500 polnomočnih delnic (in force) in premoženja nad \$200,000.00. Denar posojuje le na prvo vknjižbo (first mortgage) in tudi na delnice delničarjem, ako so v skrajni sili. Delničarji, ki ima pri društvu v obliki dolga naložen denar, ni treba molelovati pri drugih bankah za posojilo in iskati za isto poroka, on lahko dobi pri svojem društvu brez intervencije kake tretje osebe in ne da bi zmanjšal moč svojih delnic, le da plača 6 odstot obrestí od posojila.

Po proračunu zrelih delnic, katere so začele postajati zrele mesec po eno serijo, je razvidno, da so delničarji vplačali na vsako delnico okrog \$125.00 ostalih 75 dol. so prinesle dividende, kar znesek nekaj malega manj kot 8 odstotkov od investiranega denarja. Poleg tega je jamstvo tako trdno, da ga nobena druga banka ne more nuditi. To naj si zapomnijo vsi isti, ki še danes trdijo, da je najvarnejše naložen denar na privatnih bankah in kjer prejema jo po 3 do 4% obresti in še iste velikokrat zgube, ako dvignejo denar prej kot je čas za prištete obrestne mere.

TISKARNA S. N. P. J.

SPREJENA VSA V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih.

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S. N. P. J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

CENE ZMERNE, UNILJSKO DELO PRVE VRSTE

VSA POJASNILA DAJE VOĐSTVO TISKARNE

Pišite po informacije na naslov:

S. N. P. J. PRINTERY

2657-59 South Lawndale Avenue, Chicago, Ill.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA USTMENA POJASNILA

Društvo ima dva oddelka za vlaganje denarja, to je predplačilne delnice, katere se takoj plačajo vsoto \$200.00 in ki nosijo 4 1/2 odstot, druge so odplačilni oddelci, ki se vplačuje mesečno po \$1.00 na delnico toliko časa, da doseže vsota \$200.00 z obrestmi vred. Ko postane delnica polnomočna, delničar prejme polno vsoto ali ga pa lahko naloži v obliki predplačilnih delnic kot "savings account".

Rojaki, kateri še niste člani te naše ustanove, pristopite takoj, ker čimprej tem bolje. Čimvečje bo število delničarjev, temvečja bo naša moč. Sprevideli boste lahko, kako velikega pomena je za nas taka organizacija, zlasti v času boleznih, strajkov ali drugih kriz in depresij. Pomagajte sezidati to stavbo tako veliko in mogočno, da bo sleherni naš rojak ali delavec polnoma neodvisen od kapitalističnih ustanov.

S 1. januarjem bo društvo izdalo 48. serijo odplačilnih delnic. Sežite po njih in ne zamudite te lepe prilike. Zeleč vsem srečno in veselo novo leto! — Andrew Vidrich.

Canon City, Colo. — Da čitatelji ne bodo mislili, da živimo mogoče kje v Sibiriji, moram pojasniti, da se ni prav glasilo v dopisu od tu v št. 292. Glasiti bi se moralo, da je tu tristo petin trideset solčnih dni. — Anton Dremel.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

N. R. Morgan, Pa. — Če ste videli v zadnji sredini, izdaji Prosvete pojasnilo glavnega tajnika S. N. P. J., br. Turka, vam je stvar jasna. — Pozdrav.

Društvo št. 174, Krayn, Pa. — Vaša resolucija bo predložena seji glavnega odbora, da pride na razpravo. — Pozdrav!

Monessen, Export, Pa. — Stvar bo šla na sejo glavnega odbora. — Pozdrav!

Tacoma, Wash. — Vaše smo obdržali za predloženo seji glavnega odbora S. N. P. J. — Pozdrav!

Cle Elum, Wash. — Dopis bo izročen seji glavnega odbora. — Pozdrav!

Detroit, Mich. — Zadeva se predloži seji glavnega odbora. — Pozdrav!

NAZNANILO

Društvo št. 551 zahteva, da se August Ore zglaš pri dotičnem društvu, če ne bomo sodnjako postopali. — John Novoselič, tajnik; Chas. D. Kunstin, predsednik.

ZA OBRAMBO PROFESORJA SCOPESA

amo od zadnje priobčitve se prejeli: Od društva št. 358, Benld, Ill. \$2; od dr. št. 151, Witt, Ill. \$1; od dr. št. 464, Midland, Pa. \$1. Skupaj \$ 4.00 Prejani izkaz 509.53

Skupaj dosedaj prejeto in odposlano \$513.53

ZA STAVKARJE V W. VIRGINIJI

amo prejeli: Od društva št. 1, Chicago, Ill. \$5; od dr. št. 21, Pueblo, Colo. \$5. Skupaj \$10.00 Poslano \$10.00

Vincent Cainkar, predsednik S. N. P. J.

PREDAVANJE V MILWAUKEEU.

Milwaukee, Wis. — V nedeljo dne 3. januarja bo društvo Sloga št. 16 S. N. P. J. skupno s socialističnim klubom št. 37 J. S. Z. priredilo predavanje, h kateremu so povabljeni vsi člani kakor tudi vsa sosednja društva. Predavanje se bo vršilo v S. S. Turn dvorani in prične ob pol desetih. Odbor društva št. 16 S. N. P. J. ob tej priliki tudi vabi vse člane, da se udeležijo seje iste dne, ki se bo pričela ob osmih zjutraj.

NAROČITE SI KNJIGO "Ameriški Slovenci"

NOVI NASLOV

Uredna ure: vsi domovi od 11-4 popoldne odprti. Poročila, arde in odzivi prater od 1 do 1.30.

DR. JOS. V. GRAHEK
Physician and Surgeon
305 American State Bank Bldg.
600 Grant St. at Sixth Ave.
PITTSBURGH, PA.

OGLAS

Ako potrebujete pralno stroje! Herve za hvaranje vaših domov! Prodajate tudi polništno opravilo na lahke odplačilne obroke.

Trgovina s mešanim blagom. Prijazen sporazum, se pripravofam. Phone Irwin 2102 R. 2.

ANTON ZORNIK, Herminie, Pa.

(Oglajam tudi v druge naselbine.)

RADIO

Atwater Kent Radio in potrebnih za napeljavo dobite pod najbolj ugodnimi pogoji pri

ERAZEM GORSHE

SINGER SEWING MACHINE STORE
CLEVELAND, O.
6327 St. Clair Ave.
Randolph 4815

NAROČNIKI POZOR!

Znamenje (Nov. 30. 1925) pomeni, da vam je naročnina potekla ta dan. Pomnite jo pravečasno, da vam lista ne ustavi. Ako lista ne prejmete, je mogoče vstavljen, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče vstavljen valed napačnega naslova. Pišite nam dopisnice in navedite stari in novi naslov.

Naši zastopniki so vsi društveni tajniki in drugi zastopniki, pri katerih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je \$5.00 in za pol leta po \$2.50. Člani S. N. P. J. plačajo na pol leta \$1.90 in za celo leto \$3.80.

Za mesto Chicago in Cero za leto \$6.50, pol leta \$3.25, za Hane \$5.50.

Za Evropo stane za pol leta \$4.00, za vse leto po \$8.00.

Tednik stane za Evropo \$1.70. Člani doplačajo samo šče za poštnino.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

UPRAVNIŠTVO
"PROSVETA"
2657 S. Lawndale Ave., CHICAGO, ILL.

Imam na zalogi importirane

LUBAS-HARMONIKE

nemške, krajske in polnovrstne ali chromatične; tri in štirikrat uglasene. Vzamem v zameno, kupujem in prodajam tudi že rabljene harmonike vsakovrstnih izdelkov.

ALOIS SKULJ
323 Epsilon Place
Brooklyn, N. Y.

ISČE SE
Tony Raspor ali Raspor, rojen 13. maja 1900 v vasi Klana, pošta Klana Istria, Primorje. Preje stanujoč v Grant Town, W. Va. Meseca sept. 1924 je odšel proč in Grant Towna, neznane kam. Cenjena rojake se pridi če kdo ve za njegov naslov, naj to namudoma sporoči gl. tajniku S. N. P. J., 2657 So. Lawndale ave., Chicago, Ill. V mesecu jun. 1925 se je imenovali nahajal v So. Brownville, Pa. (Adv.)

VAŽNO

Je za vsakega rokaja, da vas vso je notarske poše poveri edinstven inkušenemu notarju. Podpisani imam dolgoletne prakse v izdelovanju kupnih pogojev, poslovalnih, dolžnih pisem in obveznic, poveljnih vsake vrste, oporok in v preloženju stana, zemljišč in v raznih drugih stvarih bodisi na Ameriko ali stari kraj. Pišite ali pridite osebno.

ANTON ZBASNIK
slovenski javni notar,
4005 Butler St. Pittsburgh, Pa.

DOMAČE PREKAJENE

mesene klobase.
Želodce in šunko

pošljim po vsi Ameriki.

Cena 40c funt, poštnina prosta. Z naročilom pošljite denar. Pišite na naslov:

JOSEPH LESKOVAR
610-14th Street, Racine, Wis.

DOMAČA ZDRAVILA

V salgi imam jedine zdravila, katere jemamo havo in importirana zdravila, katere pripravajo mag. Knajo v kuhinji

DOMAČI ZDRAVNIK

Pišite po brezplačni svet, v katerem je nakratko opisana vsaka rastlina ali kaj se rabi.

V vsaki boleti naši in mnogo drugih kurativnih stvari.

MATH. PEZDIR
Box 773, City Hall Sta.
NEW YORK, N. Y.

PROLETAREC

je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vseh delavcev in rojak, ki se sanjajo za socializem, bi ga moral redno štati, ker vam kaže pravo sliko socializma

Naročnina znaša \$3.00 na leto, \$1.75 na pol leta.

Naslov: PROLETAREC,
3409 W. 26th St.
CHICAGO, ILLINOIS.

Pišite po naš cenik knjigi

PRIPOROČILO!

Priporočam vsem rojakom v Pittsburghu in okolici svoje fine izdelane obleke.

S spoštovanjem;

RUDOLF MESNAR, krojač,
4921 Butler St.—Pittsburgh, Pa.

Dr. Lorenz

642 Penn Ave.
Pittsburgh, Pa.

EDINI SLOVENSKE GOVORNI
ZDRAVNIK SPECIALIST
MOSKIN BOLNENI

Moja stranka je edinstveno občutljiva in brezčasno bolna. Zelo sem jo zdravil in nad 25 let. ter imam občasno v vseh bolnicah in kar imam občasno nato vsi moram spoznati razumeti in spoznati tako bolno, da vas zdravim in vsem med in zdravim. Škoda 20 let sem pridobil posebno občutljivo pri zdravstvenih težavah bolnih.

Jaz zdravim znanstveno kri, izpopolnjevanje in hudo po telesu, bolno in grlo, napredovanje las, bolno in hudo, stare rane; občutljiva, živine in bolno in občutljiva, lednic, jetrik, lednica, spolna, revmatizem, katere, čisto čisto, nadeho itd.

Uredna ure: V ponedeljek, arde in popoldne od 1.30 do 4.30; v torek, četrtek in soboto od 2.30 do 4.30; v sredo, v nedeljah in praznikih od 10. do 12. ur, če to ne bo popolno.

Člani S. N. P. J. širite svoj list in pridobivajte nove člane.

SLIKE IZ NASELBIN

Klein, Mont. — V časopisih beremo o razsajajoči zimi po nekaterih krajih. V gorati Montani pa se nimamo kaj pritožiti, saj dozdaj še nismo rabili po vršnikov.

Tu je bil izvršen grozen umor dne 25. novembra. Mark Milkovič in njegova žena sta bila v trgovini okoli šestih zvečer. Mož je rekel ženi: Pojdi in pripravi večerjo. Ker ni bilo odjemalcev, se je odločil, da bo zadostovala samo njegova moč. Deset minut nato, ko je žena zapustila trgovino, je poslala svojega boarderja po konvo sadija v trgovino, ki je oddaljena komaj petdeset korakov. Prišel je v trgovino je boarder videl gospodarja ležati med vrati. Klical ga je, a zaman, odgovora ni bilo. Hitel je v hišo naznaniti, da Mark leži mrtev v trgovini. Bil je ustremljen naravnost y aree. Precej nato je bila obveščena policija, ki je prišla na lice mesta v petih minutah. Policija se zaman trudi, ker bo bržkone tudi težko priti zločinu na sled, kajti v trgovini ni bilo nobenega drugega človeka, ko je bil umor izvršen.

Mark Milkovič je bil eden prvih naselbinkov na Roundup. Delal je pri Republic Coal družbi petnajst let. Bil je dober gospodar in gledal na svoj "nikel", kam ga je obrnil. Dne 28. decembra 1924 je kupil trgovino, ker zavzel se je, da bo sam svoj gospodar. Trudil se je zaman. Prišel je zločin in mu vzel življenje.

Da Mark Milkovič pušča obilo prijateljev za seboj, so pričali venci in ogromna udeležba pogreba. Slišal sem veliko udeležencev, ki so govorili, da takega pogreba še niso videli. Bilo je toliko vencev, da so morali zanje najeti poseben "truck" in bilo je čez dvesto avtomobilov, kar prekaša še vsak sprevod do danes v tej mali naselbini.

Pokojni Mark Milkovič je bil član Hrvatske Zajednice Illinois, katere društvo mu je prisostvovalo sprejemu.

Srečno novo leto voščim vsem članom S. N. P. J. in čitateljem Prosvete. — Max Polnak.

De Pue, Ill. — O delu ne bom poročal, ker delavke razmere so zmerom po starem. Zima je paša, Solnce malo sije podnevi; ponoči jasno, podnevi oblačno. Ne vem, kdo bi mogel pojasniti, zakaj tako.

Tukaj je umrl nagle smrti naš rojak Frank Logaj. V petek dne 18. decembra je bil še zdrav. Ob eni popoldne je šel, da bo zmetaval premog iz kare pri G. M. Bujut, za katerega je delal. Med potjo je padel dol in ko so ga prinesli na gorko, je ob dveh bil že mrtev. Pomoči ni bilo nobene več za njega: v eni uri je bil živ in mrtev. Spadal ni k nobenemu društvu, kar je žalostno, ko se ni bral nič za društva. On je bil sramec, "pečlar", star okoli 45 let, doma iz Smučidola, Izlak-Medija, Zagorje ob Savi, Slovenija, Jugoslavija. V Ameriki je imel dva brata, če sta še tukaj. Tone in John Logaj. Od Johna Logaja sta se našla dva naslova iz njegovih pisem, katera mu je pisal. Eden se glasi John Logaj, Box 211, Jenny Lind, Ark., drugi pa John Logaj, Barton Str. Car Line stop 37, Blaine, Ohio. Na zadnji naslov sem brzojavil in sporočil, da mu je brat umrl, ako hoče priti, naj mi brzojavi. Čakal sem do ponedeljka dopoldne in ker ni bilo odgovora od njega, je bil on ob dveh tisti dan pokopan. Sedaj prosim rojake širom Amerike, če ve kdo za katerega teh bratov, ali če sama čitata ta dopis, naj se prijavita meni, ker jih išče County Administrator, ker bo nekoliko denarja ostalo, katerega je imel pokojni na banki. — Ignac Benkše, Box 412, De Pue, Ill.

Springfield, Ill. — Da ne pomremo dolgega časa in vsaj za čas pozabimo vsakdanje gorje in trpljenje, ki ga je delavec uasoda odločila v toliki meri, pridimo semintja kako zabavo. Tako smo imeli na zahvalni dan koncert in ples v Carpenter Halli.

Rojaki iz bližnjih naselbin so se izrazili, da jim je žal, ker se niso mogli radi slabega vremena udeležiti, zato smo sklenili privediti isto v Auburnu, Ill. To je v soboto dne 2. januarja v Miner's Halli. Začetek ob sedmih zvečer.

Program bo bogat. Pevski zbor "Naprej" zapoje najlepše pesmi ter nas v duhu ponese v one lepše kraje, kjer smo v brezakrni mladosti gledali svet vse v drugi luči kot ga vidimo danes.

Imeli bomo priliko tudi slišati mlade fante in deklice, kako krasne komade znajo izvajati na citre, goali, harmoniko in glasovir. Pod njihovimi prsti strune gosli plakajo in se smejejo ob enem kot zaljubljena duša.

Vabimo vse rojake iz okolice, da se prireditve gotovo udeležijo. Pripeljte svoje družine! Ne bo vam žal!

Se posebej vabimo pečlarje, naj omenjeni večer odlože svoje kuhališce in pribežejo iz svojih brlogov. Povemo vam na uho, da tam bodo cvetke iz vaših vrtov. Amor ljubezni bo gotovo na delu in če vas zadene s svojo puščico, se vam morda posreči rešiti se tistega nesrečnega "ploha" še ta predpust.

Ne pozabite torej priti. Izgovor ne bo držal! Za vse potrebno bo skrbel — odbor.

San Francisco, Cal. — Dne 15. t. m. se je tu zgodila velika nesreča. Ko so kopali temelj za novo zgradbo, se je zrušilo bližnje poslopje in zasulo nedolžne žrtve. Kot posledica tega so bili 4 mrtvi in 7 ranjenih. Žal, je nesreča hotela, da je bil med mrtvimi tudi Hrvat John Gašparac, ki je šele pred dobrim tednom prišel iz države Wyoming. Bil je član našega društva, toda pred enim letom je vzel prestopni list k dr. št. 297 v Ratonu, N. Mex., na katero društvo sem tudi brzojavil, že je bil pokojni še član S. N. P. J. Toda odgovora nisem dobil. Kaj je vzrok, ne vem. Pokojni zapuška sestro v Ratonu, N. Mex., katera je zahtevala, da jo ji truplo pokojnika tja pošljo. Ako bi bili dobili odgovor, da je pokojni še član S. N. P. J., bi ga bilo gotovo naše društvo korporativno sprejelo do postaje. Ne vem, ali so nekatera društva v tako slabem finančnem stanju, da ne zmorejo par centov za brzojav.

Ravno pred letom smo imeli enak slučaj pri našem društvu. Tu je umrl član S. N. P. J., ki je spadal k društvu v Utahu. Ob priliki njegove smrti sem brzojavil na društvo, če je še član in za koliko je zavarovan. Dobili smo sicer odgovor, da je še član, ne pa za koliko je zavarovan. Mogoče so si tam mislili, da smo samo radovedni, za koliko je zavarovan. Stvar je ta le. Lahko bi bil zavarovan samo za vsoto \$150 in za enako vsoto je tu v S. F. beraški pogreb.

Toraj pozor, društveni tajniki! Vedite, da je včasih od par besedi mnogo odvisno in veliko potov prihranjenih. Čemu štediti tistih par centov v tako važnih slučajih.

Pokojni John Gašparac je bil tu zelo priljubljen. Bil je tihega in mirnega značaja. Zelo nas je pretresla vest, da ga je zasulo, a mislili smo si, morebiti ni on med nesrečnimi žrtvami. Nesreča se je pripetila ob štirih popoldne in ob devetih zvečer so šele nesrečnika ven dobili. Ko smo šli ob 10. zvečer na "City Morgue", da ga identificiramo, so ravno pokojnega ter še enega Amerikanca pripeljali. Kako žalosten je bil pogled na nesrečni žrtvi! Rojaku in članu našega društva Leo Beličiču je slabo prišlo pri pogledu na mrtvi trupli in je tako nesrečno padel na kamniti pod, da si je, kot je zaven stoječi zdravnik konstatiral, prebil lobanjo in se nahaja sedaj v bolnišnici. Vrlemu rojaku želim skorajšnjega okrevanja.

Kljub vsem neizogodam je še več rojakov, ki niso člani podpornih društev. Menda mislijo, da jih ne more nesreča doleteti.

Bilo je pred par meseci na seji našega društva, ko je član plačeval assessment. Ko mi je denar podal, se je razbila plinova svetiljka, majhen kosček stekla mu je malo roko presekal. In posledica tega je bilo zastrupljenje krvi. Par tednov je brat ležal v bolnišnici.

Ljudstvo je zelo razburjeno radi omenjene nesreče, kajti kot ravnje priče izpovejo, so opozorili podjetnike, da poslojpe poka, če en dan poprej. Vrše se razne preiskave, ki se bodo gotovo končale kot vse enake. Saj delavcev ne manjka, posebno tu v San Francisco ne po zimi. — John Bartol.

NAŠI ODRI

Gorki v Clevelandu.

Velepomemben dan v dramatični clevelandskih Slovencev je še tu. Izkazalo se bo, ali je pri ljubljenosti največjega ruskega klativiteškega realista resnična, ali samo služi naši vsakakor prazniti — kulturi. Glasnih oboževalcev duševnega očeta revolucionarne povesti "Mat" je v Clevelandu in okolici zelo veliko. To je pokazala predprodaja vstopnic njegove socialne igre "Na dnu". John Krelbig me je iznenadil, ko mi je povedal, da je moral poslati precej vstopnic v Toledo, Akron in Lorain. Tako so se sodej v čitatelji odzvali na mojo preprosto notico o tej igri, katera se bo igrala 3. januarja 1926 točno ob 7:30 v Slovenskem narodnem domu v Clevelandu.

Ker je temu tako, ne bom preveč pisal in deloval na to, da bi še druge bližje naselbine hitro poslale po vstopnice, ker dvorana bo napolnjena vseeno. Onim pa, katerim je za to, naj si takoj preskrbe vstopnice, nič zato če se pri tem poslužite malo "grafa", in tako si zagotovite vstop, da vidite Gorkijeve naravne viteze — tramps — in persona.

Da je igra "Na dnu" Gorkijev največji dramatični umotvor so že preje in boljše povedali drugi. Spoznate pa lahko iz življenjepisa in izbrpka te igre, katere sem podal v zadnjih par izdajah "Proletarca", "Prosvete" in "Enakopravnosti". Čitatelji "Proletarca" imajo lepo priliko spoznati moža za kulisi, ako prečitate Gorkijeve "Hudičeve sprehode", kateri so nedavno bili priobčeni v tem tedniku.

Ker bo naval velik, je dobro, da pridete zgodaj v dvorano. To raditve, da si zagotovite sedež, ker mnogo jih bo moralo stati. Izhoda za to ni, ker vstopnica je splošna, to je: — 50c. Pridite gotovo vsi, kajti vpriporila se jo bo samo enkrat, in da ne boste kasneje obžalovali, da ste pustili tako lepo priliko iti mimo sebe. Se enkrat — 3. januarja 1926, v Slovenskem narodnem domu ob 7:30 zvečer! — Joseph A. Slavovich.

Silvestrov večer v Chicagu.

Jutri zvečer, zadnji večer tega leta, bodo Slovenci v Chicagu imeli izborni vžitek, če pridajo v dvorano S. N. P. J., kjer bo socialistični klub št. 1 J. S. Z. imel svojo običajno zabavo kakor vsako prejšnje leto. Izjema pri tej zabavi bo, da bo pri letošnji priliki prirejena tudi za to priliko primerna slika iz ameriškega življenja. V sliki, katero je spisal Ivan Molek in se imenuje "Nevoletna resolucija", nastopijo štiri osebe. Vsi štirje igralci, ki so prevzeli vloge, so nam dobroznani po svojih prejšnjih nastopih, zato je z lahkim srcem dati publiki zagotovilo, da bodo sliki, ki je ravno za polnoč, dobro predstavili. Poleg tega so na programu deklamacije in petje ter godba. Obeta se torej zabava, od katere ne sme biti noben Slovenec v Chicagu odsoten. — P. O.

Predstava v Uniontownu, Pa.

Jugoslovanski delavci v Uniontownu, Pa., priredijo zabavo s plesom in predstavo "Gnjavator i njegova žrtva". Priredba bo dne 2. januarja 1926 ob 6:30 zvečer v Hrvatskem domu na Franklin St., Uniontown. Vstopnina za moške v predprodaji je po 50c, pri blagajni pa 75c, za ženske pa po 25c, oz. 35c. Igral bo mladinski tamburaški zbor iz Meadowlandsa, Pa.

To bo prva prilika, da se bomo pri zabavi nekoliko pozabavali z našimi prijatelji in znanci in proslavimo novo leto z našim Omladinakim zborom, ki bo privikrat sviral v naši okolici. Jugoslovani, pripeljte svoje prijatelje in znance. Za dobro potrebo se briga odbor. — Frank Vratarić.

NAZNANILO.

Moon Run, Pa. — Članom društva Dobri bratje št. 88 S. N. P. J. v Moon Runu, Pa., naznanim, da se je redna letna seja vršila dne 13. decembra t. l. Na tej seji je bil izvoljen za l. 1926 za tajnika Michael Jerala. S tem naznanim vsem članom, naj se v bodoče obrnejo v vseh zadevah, kar ima stik s tajništvom, na novo izvoljenega tajnika, br. Michaela Jerala, Box 217, Moon Run, Pa. Toliko na znanje. Podpis vsem članom: — Frank Mednik, bivši tajnik.

Krasen spomin je

Zgodovinska spominska S. N. P. J. knjiga

"AMERIŠKI SLOVENC!"

Knjiga je ilustrovan z nad 200 slikami, obsega 632 strani, je krasno trije vezana v plavih platnicah in ima zlate črke besedilo na hrbtu, ter krasen zlat znak S. N. P. J. na sprednji platnici. Sobratje in bestre S. N. P. J., tar dragi rojaki, knjiga je grvovratno delo in na finem Star English papirju tiskana. Naročite takoj!

Cena je \$5.00

s poštnino vred.

Naročnino pošljite na upravništvo Prosveta, 2657 So. Lawndale ave., Chicago, Ill.

Naročite lahko tudi ZAPISNIK 8. REDNE KONVENCIJE SNPJ., mehko vezan, cena 50c

VICTOR LISJAK

Pianos, Graphophones, Rolls, Records, Musical Instruments.—School of Music

15307 Waterloo Road

Cleveland, Ohio

Rolo Placche stanejo 5c več za poštnino.

Tihá luna 75c
Vse mine 75c
Zvezda 75c
Spaval mlka moja 75c
Kelo 75c
Lepa Naša Domovina \$1
Pomladni dihi \$1
Hej, Slovani \$1
Za gospe valček 75c
Baruška \$1
Nevinny \$1
Oči moje \$1
Sveta noč \$1
Luna sije 75c
Po jezoru 75c
Venček al. pesmi, I., II., III. \$1

Sl. Četverka 75c
Kaj ne bila bi vesela 75c
Miramare mazurka 75c
O, slunce me \$1
Sirotek \$1
Zlata mati, valček \$1
Ciganka 60c
Na marjance 70c
Naprej 60c
Navrat do vlasti 60c
Pod dvom očasym orlem 75c
Radecky marš 75c
Svatha votra \$1.25
U svotu 60c
Vesela vdova 90c
Vesely kotlar 75c

Pišite po cenik za Placche ali druge muzikalije.

VICTOR LISJAK

Pianos, Graphophones, Rolls, Records, Musical Instruments.—School of Music

15307 Waterloo Road

Cleveland, Ohio

CENJENEMU OBCINSTVU NAZNANJAM

da sem cena raznem grocerijskem blagu snijal. Torej se Vam kot član S. N. P. J. toplo priporočam za obilni paset.

FRANK LESKOVIC

6303 Glass Ave.

Cleveland, O.

Tel. Randolph 5300

TEGOVINA Z MEŠANIM BLAGOM

aveže meso, grocerija itd. Se toplo priporočam odjemalcem. Pokličite po telefonu 517 Library.

Louis Groznik, Library, Pa.

F. KERŽE

1142 N. E. Dallas Rd. CLEVELAND, O.

S. N. P. J. društvom:

Kadar naročate zastave, regate in drugo, pazite na moje ime in naslov če hočete dobiti najboljše blago za najnižje cene. Neodri in vsi naši ZASTONI.

POGREBNIK

JOHN A. BUDILOVSKY.

2611 So. Lawndale Ave.

CHICAGO, ILL.

Pol bloka severno od S. N. P. J. urada.

Se priporoča rojakom za vsak slučaj.

Telefon Lawndale 8086.

M. Mladic & J. Polacek

JAVNA NOTARJA

1334 West 18th Street

Chicago, Ill.

Izdajanje notarska dela na tuji in stari kraj. Delamo prave in dobave svojcev in starega kraja, kupne pogodbe. Posojamo in vzamemo posojila na prve vknjizbe (Mortgage). Predajamo hiše, lote in farme. Cene nizke, delo točno in pravilno. Informacije zastoni.

DR. ANDERSON, Specialist

200 Sixth Ave., 2nd floor, cor. Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.

Moja 30-letna skušnja v zdravljenju moš in žen je vaše jamstvo, da vam lahko veliko pomagam ako se oglašite pri meni v mojem uradu, da vas preiščem.

Prav nobene razlike kdo vas je že zdravil brez uspeha, ali kje živite, en obisk v mojem uradu vas prepriča, da vam lahko pomagam. Pridite k meni v moj urad, jaz govorim slovensko.

Uradne ure: od 9 do 5 vsak dan.—Ob nedeljah od 10 do 2 ure.

NE BO DOLGO, KO BOD LJUDJE ŽIVELI 100 LET.

Francoška statistika kaže, da je bila pred sto leti dolgotrajna življenjska doba 39 let in 6 mesecev. Angleška statistika kaže, da je bila življenjska doba v letih 1850 40 let in 10 mesecev. Angleška statistika kaže, da je danes povprečna življenjska doba 58 let in v teku 25 let bo življenjska doba povprečnega človeka 70 let, prišlo pa bo tako daleč, da bo nekaj čisto navadnega, če človek doživi sto let. Znanje o higijeni in boljše zdravila hranijo človeško življenje. Tudi Trinerjevo zdravilno grenko vino je važen činitelj. Da se obvarujemo mnogih bolezni, je potrebno, da preprečimo prenehanje pravičnega delovanja od strani črevesja. In baš to dela Trinerjevo zdravilno grenko vino. Je neprekoaljivo v slučajih slabega teka, slabe prebave in sličnih žledolnih neredov.—"Snow, N. D., Dec. 1. 1925. Poskusil sem neko drugo žledolčno toniko, nato sem kupil Trinerjevo zdravilno grenko vino in kmalu sem opazil razliko. Joseph Preložni, box 22." Ali imate Trinerjev stenski koledar za 1926? Če vam ga ni dal vaš lekarnar ali trgovec, pošljite 10c za pokritje pošiljate na Joseph Triner Company, 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.—(Adv.)

All želiš znati pravilno pisati in čitati angleško? Naroči si "Slovensko-angleško slovnico", katero je izdala in ima na prodaj Književna matica S. N. P. J.

DA SKUHAŠ DOBRO PIVO, PIŠI PO NAŠE PRODUKTE.

Imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričate, da je doma pri nas kuhani vedno le najboljši in najcenejši.

Grocerijam, sladničarjem in v prodajalne šoleznine damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacijah na:

FRANK OGLAR,

6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

POŠLJITE \$1.00 Money

Order in mi vam pošljemo na poskušnjo zavoj SALVATOR malt ekstrakta s importiranim Saaner hmeljem—poštnine prosto.

JOHN N. ADLER

1359 BELMONT AVENUE

CHICAGO, ILL.

DR. ANT. M. SOUKUP

4520 W. 22nd St., Cor. Millard Ave., Chicago

Zdravnik in izumitelj.

Uradne ure: od 10 do 11. dan, 2-4 pop. in 7 do 8 ure srede. Ob nedeljah pa od 10-11 ure dop.

Dr. Soukup zdravi moške, ženske in otroške bolezni. Zdravi obsejne bolezni, bolne zrie in bolečine v treb. Prebije vaje od 10-11 ure dne. Odravi glavobol.

Zdravi revmatizem in hitro odnese bolečine. Hitro odrazi ledene bolezni, kat nevarnost, vnetje, hlevanje, itd. Odravi tudi nevritino, hili kap in bolečine na vodi. Zdravi slabo čilo in sije poseljene hitro.

Gole, ali dodeli vnet se hitro odrazi brez vsake opazije.

On zdravi slabo zrak in letenje ter občutne bolezni.

On vam hitro vstavi katej in navznoter tudi prebide in nosni katar.

Dravice na kati in druge priprave v hitro odpravi brez noda in brez bolečin.

Ta zdravnik tudi hitro odrazi stare ulone na nogah ali drugih delih telesa. Navznoter ispeha in druge bolezni bolezni.

Dr. Soukup je tudi ladal in ima za probo Slovensko zdravilno knjigo za ženske. Ot govori slovensko.

DR. KOLER

638 Penn Ave.,

Pittsburgh, Pa.

EDINI SLOVENSKE GOVORNI ZDRAVNIK SPECIALIST MOŠKIM BOLEZNI. Dr. Koler je zdravilni slovenski zdravnik specializiran v Pittsburghu. Ime slavnega zdravnika v zdravilni vseh moških bolezni.

Zaustrojenje krvi zdravim v glasoviti 100, ki ga je izumel dr. med. Krich. Če imate močnejše ali šibkejše po telesu, v krvi, imate laž, bolečine v kolenih, nedeje in izločaji, vam bom hit. Ne čez tiso, ker to bolezen odloži.

Vas močno boleli zdravim po kratkimi meseci. Kakor hitro opazite da vam močnejše zdravje, ne čakajte, temveč vseh zdravil in zdravilnih sredstev, ostane in jaz vam ga bom sproti poravn.

Nevralgija ali vsake hitre odprave v 10 urah in oster brez opazanja.

Bolniki močnejši, ki zdravstveno bolečino v krvi in krvi in vseh tudi v najtežjih vseh, odpravim v 10 urah.

Servitornje, tugalne, bolečine, okluzije, aritmijske, štrleže in druge bolezni bolezni, ki nastanejo vseh bolezni krvi, odpravim v kratkem času in si polnebo lažni.

Nekateri drugi zdravniški zdravijo bolečine, da vseh razumejo. Jaz vam se in zdravim kratek, zato vam lažje zdravim, kar vam razumejo. Poskusite, zvede in pošli od 5 do 8. Tudi, zdravil in zdravil od 5 do 8. Tudi, zdravil in zdravil od 5 do 8.

NAROČITE SI KNJIGO

"Ameriški Slovenci"